

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 178 (5166) 30 sentyabr 2016-cı il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Azərbaycan bütün dövrlərdə sülh, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma məkanı olub"

Bakıda V Beynəlxalq Humanitar Forum işə başlayıb

30 sentyabr 2016-cı il

İlham Əliyev: "Azərbaycan bütün dövrlərdə sülh, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma məkanı olub"

Bakıda V Beynəlxalq Humanitar Forum işə başlayıb

Sentyabrin 29-da Heydər Əliyev Mərkəzində V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu işə başlayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva Forumun rəsmi açılış mərasimində iştirak ediblər. Bakı beşinci dəfə Beynəlxalq Humanitar Forumu ev sahibliyi edir. Bu Forum bəşəriyyətdə maraq doğuran global xarakterli məsələlərə dair geniş spektrli dialoqlar, fikir mübadilələri və müzakirələr aparmaq məqsədilə hər il tanınmış dövlət xadimlərini, elmin müxtəlif sahələri üzrə Nobel mükafatı laureatlarını və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərini, o cümlədən döyanın siyasi, elmi və mədəni elitasının görkəmli nümayəndələrini bir araya toplayan mötəbər tədbirdir. Humanitar Forumun gündəliyi bu dəfə də aktual məsələlərdən ibarətdir.

Budəfəki Forumun mövzuları da son dərəcə maraqlıdır. "Multikulturalizmin müxtəlif modelləri: nəzeriyədən humanist təcrübəyə doğru", "İnsanların kütləvi yerdəyişməsi şəraitində insan kapitalının qorunmasının önemi davamlı inkişafın əsası kimi", "Jurnalistikən informasiya dövrünə transformasiyası və onun sivilizasiyalarası dialoğun təmin edilmesində rolü", "Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiya", "Molekulyar biologiya, biofizika, biotexnologiya və müasir tibb sahəsində kadr hazırlığı məsələləri: innovativ

və etik problemlər" Forumun müzakirə mövzuları olacaq. Bundan əlavə, "Teknologiyaların konvergensiya və gələcəyə dair proqnozlar: XXI əsrin əsas çağırışları" mövzusu da ekspertlər tərəfindən müzakirəyə cəlb ediləcək. Dövlətimizin başçısı Forumun açılışında nitq söylədi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev öz nitqində bildirib ki, bu Forumun beynəlxalq mötəbər tədbirlər arasında xüsusi yeri var:

- Hörmətli xanımlar və cənablar.

Hörmətli qonaqlar.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu öz işinə başlayır. Bu Forumda iştirak etmək üçün ölkəmize gelmiş bütün qonaqları səmimiyyətlə salamlayıram, Azərbaycana "xoş gəlmisiniz" deyirəm.

Builkı Forumda 80-ə yaxın ölkədən 400-dən çox nümayəndə iştirak edir. Bu, özlüyündə bir göstəricidir. Forum son illər ərzində beynəlxalq aləmdə böyük hörmət qazanıb. Bu Forumun beynəlxalq mötəbər tədbirlər arasında xüsusi yeri var:

ler arasında xüsusi yeri var. Azərbaycan beynəlxalq humanitar əməkdaşlığı həmisiçər çok böyük diqqət verib. Biz hesab edirik ki, dünyada müsbət meyillər güclənməlidir. Beynəlxalq əməkdaşlıq ölkələrarası əlaqələrin inkişafı üçün xüsusi rol oynayır. Son illər ərzində biz bu məqsədlə ölkəmizdə bir çox beynəlxalq tədbirlər keçirmişik. Onların arasında əlbette ki, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu xüsusi yer tutur. İki ildən bir ölkəmizdə Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu

keçirilir. Bir neçə il bundan əvvəl Bakıda Dünya dinləri liderlərinin Zirvə görüşü keçirilmişdir. Bu il isə BMT-nin Sivilizasiyalaraراسı Alyansının VII Qlobal Forumu keçirilmişdir. Bütün bu mötəbər tədbirlər çərçivəsində beynəlxalq humanitar əməkdaşlıq, multikulturalizmə və digər önemli məsələlərə dair geniş diskussiyalar, müzakirələr aparılmışdır.

Eyni zamanda, Azərbaycan son illər ərzində mötəbər idman yarışlarına da ev sahibliyi edib. Təkcə bu il Bakıda ilk dəfə olaraq "Formula-1" yarışı və Ümumdünya Şahmat Olimpiadası keçirilmişdir. Keçen il isə tarixdə ilk dəfə olaraq Bakıda birinci Avropa Oyunları keçirilmişdir. Bu, özlüyündə bir göstəricidir. Çünkü ilk Avropa Oyunları müsəlman ölkəsində keçirilmişdir və bu, Azərbaycanın dinlərə, mədəniyyətlərə dialogun güclənməsinə töhfəsi kimi qiymətləndirilə bilər. Gələn il isə Bakıda IV İslam Həmrəylik Oyunları keçiriləcəkdir. Yəni, bir şəhərdə cəmi iki il ərzində həm Avropa Oyunları keçriləilib, həm də İslam Oyunları keçiriləcəkdir. Bugünkü Azərbaycan, bax, bu yolla gedir.

Bu beynəlxalq tədbirləri ölkəmizdə keçirməyimizdə bir çox məqsədlər var. İlk növbədə, bu, bizim ölkəmizə lazımdır. Çünkü Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli ölkədir. Azərbaycanda bütün dinlərin, xalqların nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar. Eyni zamanda, bu beynəlxalq, siyasi və humanitar tədbirlər dünyaya da bir siqnal göndərir ki, dönyanın mütərəqqi nümayəndələri səylərini daha da sıx birləşdirməlidirlər. Çünkü bu gün əfsuslar olsun ki, dünyada xoşagelməz meyillər üstünlük təşkil edir. Qanlı toqquşmalar, müxtəlif bölgələrdə mühərbi bələr gedir, dini, milli zəmində qan tökürlür. Beynəlxalq humanitar əməkdaşlığının derinləşməsi müyyəyen dərəcədə bu mənfi meyillərin qarşısını ala və müsbət meyilləri gücləndirə bilər.

Ardı Səh. 3

İlham Əliyev: "Azərbaycan bütün dövrlərdə sülh, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma məkanı olub"

Bakıda V Beynəlxalq Humanitar Forum işə başlayıb

Əvvəli Səh. 2

Azərbaycan Avropa Şurasının və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvüdür, hər iki təşkilatda fəal rol oynayır. Hər iki təşkilat Azərbaycanın təşəbbüsü ilə bizim üçün ən ağır problem olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı çox ədalətli və beynəlxalq hüquqa əsaslanan qətnamələr qəbul edib və bu qətnamələrdə Ermənistan işgalçı dövlət kimi göstərilib. Biz bu iki təşkilatda fəaliyyətimizi uğurla davam etdiririk. Bu iki təşkilatda dönyanın 100-dən çox ölkəsi birləşir. Biz bir neçə il bundan əvvəl fikirleşdik ki, yaxşı olar, Avropa Şurası və İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında bir əlaqə yaradılsın. Bu məqsədə 2008-ci ildə Avropa Şurasına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərinin Bakıda keçirilmiş toplantısına biz İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərini dəvət etmişdik və birgə sessiya keçirilmişdir. Bu, dünyada çox böyük əks-səda yaratmışdır. Bizim bu sahədəki fəaliyyətimiz yüksək qiymətə layiq görüldü və bu görüşə, bu təşəbbüsə "Bakı prosesi" adı verilmişdir. 2009-cu ildə isə biz İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin mədəniyyət nazirlərini qəbul etdik və bu görüşə Avropadan mədəniyyət nazirlərini də dəvət etdik. Beləliklə, bizim təşəbbüsümüzə çox önemli yeni bir proses başlamışdır. Biz əlbəttə, çox fəxr edirik ki, bu təşəbbüsə "Bakı prosesi" adı verilmişdir.

cıllarından biri Azərbaycanda, Şamaxı şəhərində yerləşir. Şamaxı məscidi 743-cü ilde tikilmişdir və bərpa edilərkən bu gün fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, Şəki şəhərinin yaxınlığında Qafqazın ən qədim kilsələrindən biri - Qafqaz Albaniyası kilsəsi bir ta-

Bayraq Meydanının, - bu bayraq dövlətçiliyimizin rəmziidir, - yaxınlığında multikulturalizmə abidə ucaldılmışdır.

Biz hesab edirik ki, bu məsələ daim diqqət mərkəzində olmalıdır. Beynəlxalq təşkilatlar, ayri-ayrı ölkələr bu məsələ ilə bağlı öz mövqeyini bildirməlidirlər. Çünkü bu gün əfsuslar olsun ki, dönyanın müxtəlif yerlərində multikulturalizmle bağlı fərqli, bədbin fikirlər səslənir. Bəziləri hesab edir ki, multikulturalizm iflasa uğrayıb, bəziləri, ümu-

baycandır. Biz bundan sonra da çalışacaq ki, həm beynəlxalq aləmdə, həm ölkə daxilində, regionda bu müsbət meyilləri gücləndirək.

Əfsuslar olsun ki, dünyada tehlükələr artı. Biz birinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunu təşkil edəndə bu gün mövcud olan tehlükələr yox idi. Son bir neçə il ərzində dünyada - həm bizim bölgədə, Yaxın Şərqdə, Avropada, digər yerlərdə çox tehlükəli, narahatedici hadisələr baş verib və baş verir. Qanlı toqquşmalar, müharibələr, bəzi ölkələr tamamilə dağıldılib, yüz minlərlə gühnahsız insan həlak olub, milyonlarla, on milyonlarla insan qaçqın-köckün vəziyyətinə düşüb. Bu, öz növbəsində bundan əziyyət çəkən ölkələrdə radikalizm meyillərini gücləndirir. Həmçinin bu ölkələr dağıldan-

rixi abidə kimi yaşayır. O tarixi abidə de bərpa edilərkən bu gün xidmət göstərir və çoxlu turistləri cəlb edir. Bakının yaxınlığında qədim zərdüştlük, atəşperəstlik məbədi bu gün qorunub saxlanılır. Bu, bizim tariximizdir. Müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələri tarix boyu Azərbaycanda yaşamışlar və yəqin, təsadüfi deyil ki, məhz Azərbaycanı birləşəşmiş üçün seçmişlər. Çünkü bizim ölkəmizdə, bizim diyarda bu meyillər hemişə üstünlük təşkil edib. Bu gün de bu, dövlət siyasetidir və biz bu siyaseti bundan sonra da aparacaqıq.

Bu dövlət siyaseti ölkə daxilində böyük rəğbət qazanır. Eyni zamanda, bu, cəmiyyətin de əhval-ruhiyyəsidir. Çünkü dövlət siyaseti o zaman uğurlu icra edilə bilər ki, cəmiyyət de buna müsbət cavab verir. Cəmiyyətde mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, multikulturalizmle bağlı meyillər bizim dövlət siyasetimizi daha da gücləndirir. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanda bu il "Multikulturalizm il" elan edilmişdir. Bakıda Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi yaradılmışdır. Dövlət

sonra, - mən Yaxın Şərqi nəzərdə tuturam, - insanlar öz canlarını qurtarmaq üçün Avropana üz tutmağa başlamışlar. Onların Avropana gəlişi də bəzi ölkələrdə çox böyük gərginlik yaratmışdır və miqrantlara qarşı çox alçaldıcı herəkətlərə yol verilmişədir, eyni zamanda, antimiqrant meyillər güclənmişdir. Bu, Avropada radikal qüvvələrin xeyrinə işleyir. Bəzi Avropa ölkələrində son seçkilərə nəzər salsaq görərik ki, radikal qüvvələr dəha böyük dəstək alır.

Ardı Səh. 4

Biz çalışırıq və çalışacaq ki, bundan sonra da humanitar sahədə dirlərə, mədəniyyətlərə, dialoqun güclənməsinə öz töhfəmizi verək. Çünkü bizim siyasetimiz bundan ibarətdir, eyni zamanda, bizim tərəximiz multikulturalizmənəsənə qurulubdur. Düzdür, multikulturalizm bir anlayış olaraq yeni bir ifadədir, ancaq bu hemişə Azərbaycanda olub. İctimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq Azərbaycan bütün dövrlərdə sülh, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma məkanı olmuşdur və biz bu enənləri yaşadırıq. Bu gün biz müstəqil dövlət kimi bəzətərəklerin keçirilməsi ilə multikulturalizmin inkişafına öz töhfəmizi veririk və Azərbaycanda aparılan siyaseti müsbət meyilləri gündəlik həyatda gücləndirir.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanda bütün xalqların, dirlərin nümayəndələri bir ailə kimi sülh, məhrəbənlilik şəraitində yaşayır, heç vaxt ölkəmizdə dini-milli zəməndən heç bir qarışdırma, yaxud da anlaşılmazlıq olmamışdır. Bu, bizim böyük sərvətimizdir. Bütün dirlərin tarixi dini abidələri dövlət tərəfindən qorunur, eyni zamanda, dövlət öz vəsaiti hesabına bu abidələrin bərpasını təmin edir. Azərbaycanda məscidlər, kilsələr, sinagogaqlar tikilir, təmir edilir. Biz bütün dini bayramlarımızı birlikdə qeyd edirik. Bütün dini icmaları bunu birlikdə qeyd edirik. Biz tariximizlə, mədəniyyətimizlə fəxr edirik. Bu gün dönyanın ən qədim mə-

rixi abidə kimi yaşayır. O tarixi abidə de bərpa edilərkən bu gün xidmət göstərir və çoxlu turistləri cəlb edir. Bakının yaxınlığında qədim zərdüştlük, atəşperəstlik məbədi bu gün qorunub saxlanılır. Bu, bizim tariximizdir. Müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin nümayəndələri tarix boyu Azərbaycanda yaşamışlar və yəqin, təsadüfi deyil ki, məhz Azərbaycanı birləşəşmiş üçün seçmişlər. Çünkü bizim ölkəmizdə, bizim diyarda bu meyillər hemişə üstünlük təşkil edib. Bu gün de bu, dövlət siyasetidir və biz bu siyaseti bundan sonra da aparacaqıq.

Bu dövlət siyaseti ölkə daxilində böyük rəğbət qazanır. Eyni zamanda, bu, cəmiyyətin de əhval-ruhiyyəsidir. Çünkü dövlət siyaseti o zaman uğurlu icra edilə bilər ki, cəmiyyət de buna müsbət cavab verir. Cəmiyyətde mövcud olan xoş əhval-ruhiyyə, multikulturalizmle bağlı meyillər bizim dövlət siyasetimizi daha da gücləndirir. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanda bu il "Multikulturalizm il" elan edilmişdir. Bakıda Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi yaradılmışdır. Dövlət

sonra, - mən Yaxın Şərqi nəzərdə tuturam, - insanlar öz canlarını qurtarmaq üçün Avropana üz tutmağa başlamışlar. Onların Avropana gəlişi də bəzi ölkələrdə çox böyük gərginlik yaratmışdır və miqrantlara qarşı çox alçaldıcı herəkətlərə yol vermişdir, eyni zamanda, antimiqrant meyillər güclənmişdir. Bu, Avropada radikal qüvvələrin xeyrinə işleyir. Bəzi Avropa ölkələrində son seçkilərə nəzər salsaq görərik ki, radikal qüvvələr dəha böyük dəstək alır.

Ardı Səh. 4

İlham Əliyev: "Azərbaycan bütün dövrlərdə sülh, əməkdaşlıq, qarşılıqlı anlaşma məkanı olub"

Bakıda V Beynəlxalq Humanitar Forum işə başlayıb

Əvvəli Səh. 3

Neyə görə? Çünkü onlar bu vəziyyətdən istifadə edərək daha böyük siyasi çəkiyə malik olurlar. Bu da Avropada radi-kallaşmaya yol açır. Bu, çox təhlükəli meyildir.

Biz indi sivilizasiyalararası dialoqdan danışırıq, ancaq realliğda sivilizasiyalararası toqquşmanın ilk təzahürlərini görürük. Əgər bu meyillərin qarşısı alınmasa çox böyük fəlakətə getirib çıxaracaq. Bütün ölkələr ağır vəziyyətə düşə bilər. Ona görə, indiki zamanda daha çox bu məsələlər gündəlikdə olmalıdır, müsbət meyiller üstünlük təşkil etməlidir. Bizi narahat edən məsələlər haqqında açıq danışmalıyq. Bakı Forumunun məqsədi bundan ibarətdir. Misal üçün, islamofobiya bütün İslam aləmini narahat edir, incidir. Çünkü həm bəzi kütüvə informasiya vasitələri, həm də bəzi qeyri-hökumət təşkilatları, bəzi siyasetçilər qəsdən İslam haqqında, dini-mi haqqında mənfi rəy formalaşdırırlar. İslami terrorla eyniləşdirirlər. Halbuki terrordan ən çox əziyyət çəkən elə müsəlman ölkələridir. Bəzi Avropa ölkələrinin rəhbərləri "stop İslam" deyirlər. Bəziləri deyir ki, biz miqrantları qəbul etmeye hazırlıq, ancaq müsəlman miqrantları yox. Bu, nədir? Bu XXI əsrde Avropada yenidənmi faşizmin baş qaldırmasıdır? Əfsuslar olsun ki, buna nə beynəlxalq təşkilatlar, nə ayrı-ayrı ölkələr reaksiya verir, sanki bu, belə də olmalıdır. Çox təhlükəli meyillərdir ve biz mütələq bu barədə danışmalıyq. Müsəlman aləmində gedən radi-kallaşma, radikal qüvvələrin daha da böyük dəstək qazanması da narahatedici amillərdir. Ona görə, hesab edirəm ki, biz bu məsələləri açıq şəkildə müzakirə etməliyik.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda tanınmış dövlət xadimləri, içtimai xadimlər, tənənmiş alımlar, - onların arasında 13 Nobel mükafatı laureatı var, - jurnalistlər, qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri, digər dəyərli qonaqlar iştirak edirlər. Ona görə, bu, açıq diskussiyalar, tövsiyələr, hərəkət üçün çox gözəl bir formatdır.

Qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan humanitar əməkdaşlığı həmişə böyük diqqət yetirib. Ancaq onu da istəyirəm qonaqlar bilsinlər ki, bizim ölkəmiz və xalqımız özü böyük humanitar fəlakətlə üzləşmişdir. 1990-cı illərin əvvəllərində

Ermənistanın Azərbaycana silahlı təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işgal altına düşüb. Bu işgal və etnik təmizləmə siyaseti nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma torpağında qaçqın-köckün vəziyyətinə düşmüşdür.

Bizim tarixi əzəli torpağımız Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında yerləşən yeddi rayon Ermənistan tərəfindən işgal edilib, günahsız insanlar qətle yetirilib, xalqımıza qarşı hərbi cinayət, Xocalı soyqırımı törədilib. Xocalı şəhərində soyqırımı nəticəsində 613 dinc insan qətle yetirilib. Onlardan 106-sı qadın, 63-ü uşaqdır. Bütün bu erməni vəhşilikləri sənədləşdirilib, videomateriallar, fotomateriallar, şahidlərin ifadələri var. Artıq dünyanın on ölkəsi Xocalı soyqırımı soyqırımı kimi tanı'yıb.

İşgal edilmiş torpaqlarda bizim tarixi, dini abidələrimiz ermənilər tərəfindən dağıdılib. Bu barədə də faktlar var. ATƏT işgal edilmiş torpaqlara iki dəfə faktaraşdırıcı missiya göndərib və onların məruzələrində bu, açıq şəkildə göstərilir. Bütün şəhərlər yerlə-yeksan edilib, infrastruktur, qəbirlər dağıdılib. Onlar qəbirlərimizin üstünə buldozer salmışlar, dağıtmışlar. Məscidlərimiz dağıdılib. Bakının mərkəzində erməni kilsəsi var. Biz o kilsəni bərpa etmişik. İndi o kilsədə erməni dilində 5 minden çox kitab saxlanılır. Onlar ise bizim məscidlərimizi yerlə-yeksan ediblər. Fərq bundan ibarətdir. Erməni faşizmi böyük fəlakət törədib və günahsız insanlar bu gün də erməni siyasetindən əziyyət çəkirler.

Bütün beynəlxalq təşkilatlar bizim mövqeyimizi birmənalı şəkildə dəstəkləyir. Xüsusile dünyanın birinci və ən ali beynəlxalq qurumu olan BMT, onun Baş Məclisi dəfələrlə qətnamələr qəbul etmişdir. BMT Təhlükəsizlik Şurası dörd qətnamə qəbul etmişdir ki, orada erməni silahlı qüvvələrinin işgal edilmiş torpaqlardan qeydsiz və dərhal çıxarılması nəzərdə tutulur. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan bu qətnamələrə məhəl qoymur və bu qətnamələrin icra edilməsi mexanizmi yoxdur. Bu da böyük ədalətsizlikdir. Biz bunu ikili standartlar siyaseti kimi qəbul edirik. Çünkü bəzi hallarda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri, - yaxın tarix bunu göstərir, - günlər ərzində, bəlkə də saatlar ərzində icra edilir və təcavüzkar cəzalandırılır. Bize gedikdə, bu qətnamələrin qəbul

edilməsindən 20 ildən çox vaxt keçib və onlar icra edilmir. Bu qətnamələri qəbul edənlər onların icrasını tələb etmirler.

Bu probleme baxmayaraq, ölkəmiz inamlı inkişaf edir, biz güclənirik. Gələn ay biz müstəqiliyimizin bərpasının 25 illiyini qeyd edəcəyik. Bu 25 ilin əksər illəri inkişaf və tərəqqi illəri olmuşdur. Azərbaycan bu gün dünya miqyasında böyük nüfuzu malikdir. Bir neçə il bundan əvvəl dünyanın 155 ölkəsi böyük etimad göstərərək bizi BMT Təhlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçmişdir.

Ölkəmizdə humanitar məsələlər öz həllini tapır. Biz bu məsələlərə çox böyük diqqət göstəririk. Son 13 il ərzində Azərbaycanda 3 minden çox məktəb, 600-dən çox xəstəxana, tibb mərkəzi tikilib, təmir edilib. Məcburi köçkünlərin problemləri həllini tapır. Doxsandan çox qəsəbə salınmışdır və 250 minden çox köçküne yeni evlər, mənzillər verilmişdir.

Ölkə iqtisadiyyatı inkişaf edir. Son 13 il ərzində ümumi daxili məhsul üç dəfə artmışdır. Bizim böyük valyuta ehtiyatlarımız var və onlar ümumi daxili məhsulumuza bərabərdir. İşsizliyin, yoxsulluğun azaldılması ilə bağlı çox ciddi addımlar atılmışdır. Bu gün həm işsizlik, həm yoxsulluq ölkəmizdə təxminən beş faiz səviyyəsindədir. Savadlılıq təxminən 100 faizdir. Azərbaycan iqtisadiyyatının böyük bir hissəsi təbii resurslarla bağlıdır. Neftin qiymətinin kəskin düşməsinə baxmayaraq, Azərbaycan bu böhrəndən çox az itki-lərlə çıxır və bu gün dinamik inkişaf davam edir. Dünən mənə məlumat verildi ki, Davos Dünya İqtisadi Forumu ölkələrin rəqabət qabiliyyətiylənə görə Azərbaycanı 37-ci yere layiq görüb. Dünyada miqyasında rəqabət qabiliyyətiylənə görə 37-ci yeri tutmaq hesab edirəm ki, gənc dövlət üçün böyük nailiyətdir. Nəzərə alsaq ki, bizim müstəqilliyimizin ilk illəri çox ağır keçirdi, çox dərin siyasi böhrən, iqtisadi böhrən yaşandı. Qaçqınların, köçkünlərin adambaşına düşən sayına görə Azərbaycan dünyada ilk yerdədir. Bu, çox acı statistikadır, amma bu, belədir. Bu da əlbəttə ki, bizim maliyyə resurslarını cəlb edib. Bütün bunlara baxmayaraq düzgün iqtisadi siyaset, cəmiyyətdəki əmin-amanlıq, sabitlik, qonşularımızla yaxşı münasibətlər, beynəlxalq təşəbbüsümüz bu gün Azərbaycanı dünyada sa-

bitlik və inkişaf məkanı kimi təqdim edir. Biz fəxr edirik ki, 25 il müstəqil dövlət kimi yaşayırıq, öz hesabımıza yaşayırıq, heç kimə borclu deyilik, heç kimdən asılı deyilik, müstəqilliyi hər şəydən üstün tuturuq, xalqımız azaddır, taleyimiz öz əlimizdədir. Gözəl ölkə qurmüşənəq və bundan da gözəl olacaq. İstəyirik ki, ümumi işimizə daha böyük töhfə verək. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun keçirilməsi də bu niyətin bir hissəsidir. Mən bütün qonaqlara ölkəmizə gəldikləri üçün bir daha minnətdarlığı bildirmək istəyirəm. Forumu uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

X X X

Rusiya Hökumətinin sədr müavini Olga Qolodets Prezident Vladimir Putinin Forum iştirakçılarına müraciətini oxudu. Rusyanın dövlət başçısı müraciətində qısa müddətə beynəlxalq aləmdə tanınan və aktual məsələlərin müzakirə olunduğu Forumun gündəliyində olan məsələlərin dünyada humanitar əməkdaşlığı töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Rusiya Hökumətinin sədr müavini Olga Qolodets çıxışında xalqlar arasında bütün səviyyələrdə münasibətlərin gücləndirilməsinin əhəmiyyətinə toxundu, Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin birgə fəaliyyətinin bu baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıdığını diqqətə çatdırıldı. Olga Qolodets ölkələrimiz arasında humanitar sahədə əlaqələrin böyük geləcəyinin olduğunu diqqətə çatdırı-

X X X

BMT baş katibinin müavini Cihan Sultanoğlu qurumun baş katibi Pan Gi Munun Forum iştirakçılarına müraciətini oxudu. Məktubda İstanbulda keçirilən Dünya Humanitar Sammitində Prezident İlham Əliyevin iştirakı yüksək qiymətləndirilib. Dünyada yaşınan miqrant böhrənindən ciddi narahatlıq keçirdiyini deyən Pan Gi Mun Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun bu böhrənin qarşısının alınmasına töhfə verəcəyini bildirib.

BMT-nin inkişaf programı adından çıxış edən baş katibin müavini Cihan Sultanoğlu Prezident İlham Əliyevə bu tədbirin keçirilməsindəki dəstəyinə görə minnətdarlıq etdi. O, bu Forumun BMT-nin 2030-cu ilədək davamlı inkişafla bağlı nəzərdə tutduğu tədbirlərə əhəmiyyətli töhfə verəcəyini bildirək ölkəmizi müstəqil olduğu 25 ilə əldə etdiyi nailiyətlər

münasibətə təbrük etdi. İqtisadi artım, sosial islahatlar, "ASAN" brendinin fəaliyyətə başlamasının ölkəmizin nailiyətləri arasında mühüm yer tutduğunu deyən Cihan Sultanoğlu Azərbaycan sülhməramlılarının munaqışə ocaqlarında fəaliyyətini, ümumiyyətlə, ölkəmizin humanitar əməkdaşlığı verdiyi töhfəni yüksək qiymətləndirdi. O, əmin olduğunu vurğuladı ki, Azərbaycan BMT-nin davamlı inkişaf məqsədlərinin irəli aparılmasında fəal rolunu davam etdirəcək.

ISESCO-nun baş direktoru Əbdüleziz Osman Əl-Tuveyci çıxışında bildirdi ki, Prezident İlham Əliyevin səyləri və təşəbbüsleri sayesində dünyada sülhə və əməkdaşlığı töhfə verir. "Azərbaycan UNESCO və ISESCO-nun vacib tədbirlərinin keçirildiyi məkana çevrilib", - deyən Tuveyci böyük dövlətlərin dünyada sülhün və təhlükəsizliyin qorunması istiqamətində daha ciddi səylər göstərməsinin vaciblığını bildirdi. BMT Təhlükəsizlik Şurasının digər munaqışələrlə yanaşı, Dağlıq Qarabağ munaqışəsinin tənzimlənməsi işində dəha çox iş görməli olduğunu deyən ISESCO-nun baş direktoru bu munaqışələrin həllində yubanma və ləngimənin dəha ağır fəsadlara səbəb ola biləcəyini vurğuladı. Bildirdi ki, Azərbaycanın özəri bütövlüyünü bərpa etmək səylərinə ISESCO bundan sonra da dəstəyini davam etdirəcək.

UNESCO-nun baş direktorunun müavini Qetaçyu Enqida sülhə təhdid doğuran indiki qloballaşma dövründə yoxsulluğun artığını, qaçqın və köçkünlərin sayının çoxaldığını, uşaqların və gənclərin bundan dəha çox əziyyət çekdiyini diqqətə çatdırıldı. Bununla yanaşı, vurğuladı ki, UNESCO munaqışələr zamanı mədəni irlərin dağıdılması hadisələrindən çox narahatdır və bu kimi halaların qarşısının alınması ilə bağlı tədbirlərin gücləndirilməsini vacib bilir. Dünyada sülh mədəniyyətinin dəha da möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətinə toxunan Q. Enqida UNESCO-nun əsas tərəfdası olan Azərbaycan hökumətinin başlatdığı dünya mədəniyyətlərə raslı diaq platformasının uğurlarından danişdi.

Bununla da V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun rəsmi açılış mərasimi başa çatdı. Forum işini plenar iclasla və "dəyirmi masa" rəhbərlərinin çıxışları ilə davam etdirib.

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu nadir beynəlxalq tədbirlərdən biridir

Prezident İlham Əliyev Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun rektorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun rektoru Anatoli Torkunovu qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunun rektoru Anatoli Torkunov Bakıya her sefərinin, xüsusilə çoxlu sayda görkəmli insanların toplaşduğu V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakinin onun üçün əlamətdar hadisə olduğunu vurğuladı. Prezident İlham Əliyevin Forumdakı nitqinə toxunan Anatoli Torkunov dövlətimizin başçısının bu çıxışında deyilən fikirlerin böyük əhəmiyyət daşıdığını və müzakirələrin daha maraqlı keçməsinə yaxşı imkan yaradığını dedi. O, Forumun ayrı-ayrı plenar iclaslarında və "dəyirmi masa"larda aparılacaq müzakirələrin səmərəli olacağına əminliyini bildirdi. Anatoli Torkunov Rusiya nümayəndələrinin Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna böyük maraq göstərdiklərini dedi.

Dövlətimizin başçısı Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda konkret məsələlər üzrə maraqlı müzakirələrin aparılmasından məmənnuluğunu ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev dünyanın elmi və siyasi elitəsinin bir məkana toplanması və dünyada humanitar sahədə mövcud olan boşluğun doldurulması baxımından Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunu nadir beynəlxalq tədbirlərdən biri kimi dəyərləndirdi. Avropada humanitar məsələlərə əsasən miqrantların problemi nöqtəyə-nəzərindən baxıldığı vurğulayan Prezident İlham Əliyev bu problemləri doğuran səbəblərin müəyyənləşdirilməsinin və diqqətdə saxlanılmasının vacibliyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı bu kimi məsələlərin açıq müzakirə edilməsi baxımından Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun yaxşı im-

kan yaratdığını və cəlbedici olduğunu dedi. Prezident İlham Əliyev Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin hər il olduğu kimi bu il də Forum iştirakçılara təbrik göndərməsinin vacibliyini xüsusi vurğulayaraq Azərbaycanın və Rusyanın Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun həmtəsisçiləri olduğunu

məmənnuluqla qeyd etdi. Görüşdə Azərbaycan ile Rusiya arasında əlaqələrin müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən elm və təhsil sahələrində uğurla inkişaf etdiyi bildirildi, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutu ilə əməkdaşlığın bu işe böyük töhfə verdiyi qeyd olundu.

Azərbaycan ilə Argentina arasında əlaqələr yaxşı səviyyədə inkişaf edir

Prezident İlham Əliyev Argentina Milli Kongresi Deputatlar Palatasının vitse-spikerinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının vitse-spikeri xanım Patrisia Ximenezin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının vitse-spikeri Patrisia Ximenezin böyük nümayənde heyəti ilə Azərbaycana sefərindən məmənnuluğunu bildirən dövlətimizin başçısı nümayənde heyətinin Forumda iştirakinin maraqlı olacağına əminliyini ifadə etdi. Forumun artıq beynəlxalq tədbirə çevrildiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev dünya birliliyinin üçde bir hissəsində çoxunun Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etməsinin önemini qeyd etdi. Azərbaycan ilə Argentina arasında əlaqələrin yaxşı səviyyədə olduğunu deyən dövlətimizin başçısı səfirliliklərin fəaliyyət göstərməsinin və xarici işlər nazirləri səviyyəsində qarşılıqlı səfərlərin təşkil olunmasının əhəmiyyətini vurğulayaraq ikiterəfli əlaqələrimizin inkişafında parlamentlərarası əməkdaşlığın da böyük əhəmiyyət daşıdığını dedi. Prezident İlham Əliyev Patrisia Ximenezin ölkəmizdə keçirəcəyi görüşlərin səmərəli olacağına əminliyini ifadə etdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Argentina ilə ikiterəfli əlaqələrin sürətli inkişaf etdirilməsində maraqlı olduğunu vurğuladı.

Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının vitse-spikeri Patrisia Ximenez ölkəsinin Prezidenti Maurisio Makrinin və Parlament sədrinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı. Patrisia Ximenez V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun yüksək səviyyədə təşkilinə görə Prezident İlham Əliye və minnətdarlığını bildirdi. Argentinə qonaq bu gün, eyni zamanda, Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əli-

yev Fonduun prezidenti Mehriban Əliyeva ilə görüşdükərini məmənnuluqla vurğuladı. O, Bakının görəliliyinin və insanların multikultural dəyərlərə böyük önəm verme-

lərinin onlarda dərin təessürat yaratdığını dedi.

Dövlətimizin başçısı Argentina Prezidenti Maurisio Makrinin və Parlament sədr-

ının salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Argentina Prezidentine və Parlamentinin sədrinə çatdırmağı xahiş etdi.

30 sentyabr 2016-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədr müavini Olqa Qolodetsin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Prezident İlham Əliyev Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun Azərbaycan ve Rusiya prezidentlərinin təşəbbüsü ilə təşkil edildiyini, ölkələrimizin Forumun keçirilməsində aparıcı rol oynadıqlarını bildirdi. Dövlətimizin başçısı Rusiya Prezidenti ilə avqust ayında keçirilən görüşündə bu mövzuya toxunduqlarını dedi və Forum iştirakçılarına üvanlanlığı məktuba görə Rusiya dövlətinin başçısına təşəkkürünü çatdırmağı xahiş etdi. Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda müzakirə edilən məsələlərin aktual olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev regionda və dünyada baş verənlərin nikbinlik üçün əsas vermədiyini, bu səbəbdən humanitar əməkdaşlıq və sülhün bərqrərar olması məqsədilə daha çox səy göstərməyin vacibliyini qeyd etdi. Bu məsələdə Azərbaycanın təcrübəsinin çox əhəmiyyətli olduğunu, bir sıra ölkələrdə bu təcrübənin öyrənilməsinə ehtiyac duyulduğunu bildirdi. Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin zəngin tarixə malik olduğunu deyən dövlətimizin başçısı ölkələrimizin bütün istiqamətlərdə, o cümlədən humanitar sahədə fəal əməkdaşlıq etdiyini vurğuladı.

Rusiya Hökuməti sədrinin müavini Olqa Qolodets şəhərimizin gözəlliyinin onda xoş təessürat yaratdığını bildirdi. "Bakinin müasir siması həqiqətən mənəi çox təsirləndirdi. Bakı Azərbaycanın çoxəsrlıq ənənələrini, eyni zamanda, bu gün dünyada yaranmış bütün yenilikləri özündə birləşdirir", - deyən Olqa Qolodets Heydər Əliyev Mərkəzinin nümunəsində Bakının simasının güclü təsir bağışlaşdırığını vurğuladı. "Rusya tərefi Sizin sülhə, əməkdaşlığı verdiyiniz töhfəni çox yüksək qiymətləndərdir", - deyən Rusiya Hökuməti sədrinin müavini Rusyanın Azərbaycan ilə əlaqələrə böyük əhəmiyyət verdiyini, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın

"Azərbaycan-Rusiya münasibətləri zəngin tarixə malikdir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Hökumətinin sədr müavininin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

səmərəli və çoxşaxəli olduğunu bildirdi. Bakıda müxtəlif görüşlər keçirəcəyini, Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialında olacaqlarını

deyən Olqa Qolodets səhiyyə və mədəni turizm sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı. Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Rusyanın ali mə-

təbləri arasında gənclərin regional forumlarının keçirilməsi, uşaqların yay düşərgələrində istirahəti və digər məsələlər müzakirə olundu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da ISESCO-nun baş direktoru Əbdülezziz Osman əl-Tuveycrini qəbul edib. ISESCO-nun baş direktoru Əbdülezziz Osman əl-Tuveycrinin V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakının əhəmiyyətinə toxunan Prezident İlham Əliyev Forumun dünyada gedən proseslərə münasibət bildirmək üçün yaxşı platforma olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun gündəliyi zengindir və burada müzakirə edilən məsələlər əhəmiyyətlidir.

Bu mötəbər tədbirin artıq beşinci dəfədir keçirildiyini deyən ISESCO-nun baş direktoru Əbdülezziz bin Osman əl-Tuveycrini Forumun çox uğurlu olduğunu dedi. Bildirdi ki, indiyədək keçirilən forumlarda qəbul edilən qərarlar bütün dünyada böyük nəticələrin elde olunmasına şərait yaradır. Görüşdə Azərbaycan, o cümlədən Heydər Əliyev Fondu ilə ISESCO arasında çox uğurlu əməkdaşlığın həyataya keçirildiyi bildirildi, bu əməkdaşlığın beynəlxalq səviyyədə önəmi qeyd edildi, əlaqələrimizin bundan sonra da genişlənəcəyinə əminlik ifade olundu.

Azərbaycan ilə ISESCO arasında çox uğurlu əməkdaşlıq həyataya keçirilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ISESCO-nun baş direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da BMT-nin baş katibinin müavini, BMT İnnışaf Programı rəhbərinin müavini, Avropa və MDB üzrə Regional Büronun direktoru Cihan Sultanoglu'nun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Prezident İlham Əliyev BMT baş katibinin müavini Cihan Sultanoglu'nun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakının və BMT-nin baş katibi Pan Gi Munun Forum iştirakçılara müraciətini yüksək qiymətləndirdi. Dövlətimizin başçısı BMT-nin baş katibinə salamlarını çatdırmağı xahiş etdi. BMT kimi nüfuzlu qurumun Azərbaycan dövlətinin fealiyyətini yüksək qiymətləndirməsinin önəmini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, ölkəmizin bütün sahələrdə bundan sonra da inkişafını təmin etmək üçün səylər davam etdiriləcək.

Forumda iştirak etmekdən şərəf duyduğunu deyən BMT baş katibinin müavini Cihan Sultanoglu Bakı Forumunun çox vacib bir tədbir olduğunu bildirdi. O, Forumun yüksək səviyyədə təşkilinə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını ifadə etdi.

Görüşdə V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun əhəmiyyəti qeyd olundu. Bu Forumda müzakirə edilən məsələlərin, irəli sürürlən təşəbbüslerin ve multikulturalizm ideyalarının indiki dövrdə bütün dünya üçün vacib olduğu diqqətə çatdırıldı. Azərbaycanın BMT ilə humanitar sahədə uğurlu əməkdaşlıq etdiyi vurğulandı. Söhbət zamanı müyyəyen təhdidlərin aradan qaldırılması üçün dinlərarası və mədəniyyətlərərə əməkdaşlığı möhkəmləndirilməsinin önəmi qeyd edildi. Görüşdə BMT-nin Azərbaycan ilə əməkdaşlığı önem verdiyi bildirildi, birge həyata keçirilən proqramlar, o cümlədən BMT İnnışaf Programı çərçivəsində reallaşdırılan layihələrdən söhbət açıldı. Bu proqramların bundan sonra da həyata keçirilməsi imkanları müzakirə olundu.

Stepan Mesić: Bakı Forumu qlobal məsələlərin müzakirəsi üçün önemli platformadır

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu həlli tələb olunan qlobal məsələlərin müzakirəsi üçün önemli platformadır. Forumun təşkilatçılığı yüksək səviyyədədir. Mən hər zaman bu Forumu dəstəkləyirəm. Dünyada baş və rən qlobal böhran, ekstremizm təhdidləri, terror və digər problemlər fonunda belə bir tədbirin keçirilməsi olduqca təqdirəlayıqdır. Bu fikirləri V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak edən Xorvatianın sabiq Prezidenti Stepan Mesić AZERTAC-a müsahibəsində səsləndirib.

S.Mesić deyib: "Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu məhz bir yerə toplaşış vəziyyətdən çıxış yolları axtarmağa, problemlərin həllini tapmağa şərait yaradır. Bu mənada forum böyük əhəmiyyətə malikdir. Forumda münaqişələrin qarşısının alınmasında dinlərarası dialoğun rolü, migrasiya, multikulturalizm, qlobal təhlükəsizliyin təmin olunması kimi aktuallıq kəsb edən məsələlər müzakirə olunur". Stepan Mesić Azərbaycanda multikulturalizmin inkişaf etdiyini, ölkəmizin mədəniyyətlərərə və dinlərarası dialoğun inkişafına mühüm töhfələr verdiyini vurğulayıb. Sabiq prezident Xorvatiya və Azərbaycanın iqtisadi və mədəni sahədə əməkdaşlığı genişləndirməyə çalışdığını və buna nail olduqlarını məmənnunluqla qeyd edib.

Əbdüləziz Osman əl-Tuveyciri: "Yeni dünya düzəni qurulmalıdır"

“Ədalət, sülh, bərabərlik ideyalarını yayan insanlar üçün bu, mühüm tədbirdir". SIA-nın məlumatına görə, bu sözləri V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun rəsmi açılış mərasimində çıxış edən İSES-CO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman əl-Tuveyciri söyləyib. O deyib ki, dünyada artan mənfi tendensiyaların qarşısının alınması beynəlxalq ictimaiyyətdən daha six əməkdaşlıq tələb edir: "Bütün bunlar mənəvi məsəliyyəti öz üzərimizə götürməyi zərurətə çevirir. Bu gün dünya beynəlxalq tarazlığı sıradan çıxara-caq təhlükələrə meyllidir.

Sühl və təhlükəsizliyə təhdidlərə gəlincə, qloballaşma baxımından ciddi işlər görülməlidir. Dağlıq Qarabağ və digər münaqişələr olan yerdə BMT daha çox iş görməlidir. BMT Təhlükəsizlik Şurasında olan böyük dövlətlər lazımi addımlar atmalıdır. Beynəlxalq hüquqa əsaslanan yeni dünya düzəni qurulmalıdır. Buna görə böyük dövlətlər təcili qərarlar qəbul etməlidirlər. Əks təqdirdə, dünya cəngəlliyyətə çevirilər, hüquqa hörmət qalmaz". Osman əl-Tuveycirinin sözlərinə görə, İESCO Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsini dəstekləyəcək.

Prezident İlham Əliyev İsrailin ölkəmizdəki səfirliyində olub, keçmiş Prezident Şimon Peresin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 29-da İsrail Dövlətinin ölkəmizdəki səfirliyində olub. AZERTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev İsrail Dövlətinin keçmiş Prezidenti Şimon Peresin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verib, matəm kitabına ürək sözlərini yazıb. Dövlətimizin başçısı İsrailin Azərbaycandakı səfiri Dan Stav ilə söhbət etdib və ona başsağlığı verib.

Azərbaycan-Bolqaristan münasibətləri yüksək səviyyədə inkişaf edir

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva Bolqaristanın vitse-prezidenti Marqarita Popova ilə görüşüb

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva sentyabrın 29-da V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Bolqaristanın vitse-prezidenti Marqarita Popova ilə görüşüb.

AZERTAC xəber verir ki, görüşdə birinci xanım Mehriban Əliyeva rehbərlik etdiyi Fond tərəfindən həyata keçirilən layihələrdən danışır, bu laiyəhələrin ölkələrə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi üçün ən gözəl vasitə olduğunu bildirir. Mehriban Əliyeva bu yaxnlarda Bolqaristanın Veliko Tırnova şəhərinə səfərinə xatırlayaraq ona şəhərin fəxri vətəndaşının adının verilməsi ilə

əlaqədar bir daha minnətdarlığını çatdırır. Birinci xanım Mehriban Əliyeva təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə ikitərəflı əlaqələrin önemini qeyd edib, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi bu istiqamətdə layihələrin reallaşdırılmasına dəstək verməyə hazır olduğunu vurğulayıb.

Bolqaristanın vitse-prezidenti Marqarita Popova V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmədən məmənənlığını bildirərək, Azərbaycan-Bolqaristan münasibətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu, ölkələrimiz arasında həyata keçirilən laiyəhələrin bu münasibətlərin inkişafına töhfə verdiyini qeyd edib.

V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda müzakirə olunan mövzular bütün dünya üçün aktual əhəmiyyət daşıyır

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva Qazaxıstanın dövlət katibi ilə görüşüb

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Qazaxıstanın dövlət katibi Gülsar Abdikalikova ilə görüşüb. AZERTAC xəber verir ki, birinci xanım Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda müzakirə olunan mövzuların əhəmiyyətinə toxunub, bu məsələlərin bütün dünya üçün aktual olduğunu vurğulayıb. Mehriban Əliyeva Qazaxıstan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin yük-

sək səviyyədə olduğunu, xalqlarımızı sıx qardaşlıq tellərinin bağladığı deyib. Qazaxıstanın dövlət katibi Gülsar Abdikalikova sentyabrın 26-da Azərbaycan Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklərlə bağlı keçirilən referendumun nəticələrini böyük qələbə kimi dəyərləndirib. Qonaq Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətlərindən danışaraq ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlarda yaxşı əməkdaşlıq qurduqlarını və bir-birlerini hər zaman dəstəklədiklərini diqqətə çatdırır. Gülsar Abdikalikova Azərbaycanın birinci xanımına xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva İtaliya Senatında Azərbaycan-İtaliya dostluq qrupunun sədri ilə görüşüb

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan İtaliya Senatında Azərbaycan-İtaliya dostluq qrupunun sədri Mauro Mariya Marinonun rəhbərli etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. AZERTAC xəber verir ki, görüşdə Azərbaycanın birinci xanımı ölkəmizdə hökm sürən tolerantlıq mühitindən danışır, bir neçə gündən sonra Roma Papası Fransiskin Azərbaycana səfər edəcəyini bildirib. Mehriban Əliyeva ölkəmizdə qeyd edilən bayramlarda bütün dinlərin nümayəndələrinin birgə iştirak etdiklərini, bunun dünyadakı bəzi stereotiplərin qarşısını almaq üçün

cəmiyyətə bir mesaj olduğunu söyləyib. Fondun prezidenti Mehriban Əliyeva Azərbaycan-İtaliya əlaqələrinin nümunəvi xarakter aldığı, rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun İtaliyada mədəni abidələrin qorunması və bərpasında yaxından iştirak etdiyini diqqətə çatdırır.

Qonaqlar bu dəstəyə görə təşəkkürlerini bildirərək, belə laiyəhələrin ikitərəflı əlaqələrin güclənməsinə xidmət etdiyini bildiriblər. Onlar 2019-cu ilde Avropanın mədəniyyət paytaxtı elan olunan qədim Mattera şəhərinin içərişəhərlə qardaşlaşması təklifini irəli sürüb. Mehriban Əliyeva bunu gözəl təşbbüs kimi dəyərləndirərək bu cür addimların regionlar arasında əlaqələrin qurulmasına yaxşı imkan yaratdığını vurğulayıb.

Kolumbiya Xocalı soyqırımıni tanıyan 10 ölkədən biridir

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva Kolumbiya senatının vitse-prezidenti ilə görüşüb

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Kolumbiya senatının vitse-prezidenti Daire de Yezus Qalvis Mendeslə görüşü.

AZERTAC xəbər verir ki, Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun artıq beşinci dəfədir keçirildiyini deyən Mehriban Əliyeva bu tədbirdə iştirak edən ölkələrin sayının getdikcə artdığını bildirib. "Əsas odur ki, Forumun nəticələri həyata keçirilsin", - de-

yen Azərbaycanın birinci xanımı tədbirdə diqqət mərkəzində duracaq məsələlərin bütün dünya üçün aktual olduğunu vurgulayıb. Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti Kolumbiyanın Xocalı soyqırımıni tanıyan 10 ölkədən biri olduğunu qeyd edərək Azərbaycan xalqının Kolumbiyanın bu addımını çox yüksək dəyərləndirdiyini diqqətə çatdırıb, Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmiz üçün ən böyük problem olduğunu bildirib. Kolumbiya Kongresindən Forumda 3 senatorun iştirak etdiyini deyən Daire de Yezus Qalvis Mendes ölkəsinin Azərbaycan ilə əməkdaşlığı böyük önem verdiyini vurgulayıb.

Azərbaycan-İESCO əməkdaşlığının uğurları getdikcə genişlənir

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fonduun prezidenti, İESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan İESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman Əl-Tuveyci ilə görüşüb. AZERTAC xəbər verir ki, qonağı ölkəmizdə yenidən görməkdən şad olduğunu bildirən Mehriban Əliyeva Forumda iştirakına görə ona təşəkkür edib. İESCO-Azərbaycan əməkdaşlığının

uğurlarından danışan qurumun xoşməramlı səfiri birgə layihələrin, təhsil və mədəniyyət sahələrində əlaqələrin vacibliyini vurğulayıb, müxtəlif ölkələrin mədəni irsinin qorunmasına Azərbaycanın verdiyi töhfələrdən danışib. İESCO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman Əl-Tuveyci Forumda dəvətə görə təşəkkür edərək bu tədbirin dünya üçün mühüm məsələlərin müzakirə olunduğu platformaya çevrildiyini bildirib. O, dünya mədəni irsinin qorunması sahəsində birgə əməkdaşlıqdan şad olacağını vurgulayıb.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva UNESCO-nun baş direktorunun müavini ilə görüşüb

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fonduun prezidenti Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan UNESCO-nun baş direktorunun müavini Qətaçyu Enqida ilə görüşüb.

AZERTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın birinci xanımı Forumda dəvəti qəbul etdiyinə

göre qonağa təşəkkürünü bildirib. Mehriban Əliyeva Forumun nəticələrinin həyata keçirilməsinin qarşıda duran mühüm məsələlərdən olduğunu vurgulayıb. Heydər Əliyev Fonduun prezidenti Mehriban Əliyeva Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunu millətlərarası əməkdaşlıq üçün gözlə format adlandırb. Görüşdə Azərbaycan ilə UNESCO arasında mövcud əlaqələr müzakirə olunub.

30 sentyabr 2016-ci il

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Sentyabrın 29-da Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının vitse-spikeri xanım Patrisia Ximenezin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

AZORTAC xəber verir ki, əsas məqsədi sülh mesajı vermək olan bu Forumun ölkəmizlə daha yaxından tanış olmaq üçün yaxşı fürsət yaratdığını deyən Mehriban Əliyeva Azərbaycan ilə Argentina arasında dostluq əlaqələrinin qurulduğunu, daha geniş əməkdaşlıq üçün potensialın mövcudluğunu diqqətə çatdırıb, ölkəmizin hər zaman müxtəlif dönlərin və millətlərin nümayəndələrinin bir araya gəlməsinə çalışdığını bildirib. Gələcəkdə ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, mə-

dəniyyət və digər sahələrdə əlaqələrin daha da güclənəcəyinə əminliyini ifadə edən Azərbaycanın birinci xanımı Heydər Əliyev Fondu tərəfindən ölkələrimiz arasında gələcəkdə reallaşdırılacaq birgə laiyihələrə dəstek verməye hazır olduğunu bildirib. Argentina Milli Kongresinin Deputatlar Palatasının vitse-spikeri Patrisia Ximenez Bakıya ilk dəfə səfər etdiklərini, şəhərin gözəlliyyinin onlarda xoş təəssürat yaratdığını deyib.

Bu Forumun bir çox ölkələrin nümayəndələrinin, Nobel mükafatçılarının bir araya gələrək beynəlxalq miqyaslı bir platformaya çevrildiyini vurğulayan nümayəndə heyətinin üzvləri Argentina-Azərbaycan əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi üçün geniş imkanların olduğunu bildiriblər. Qonaqlar ölkələrimizin mədəni əməkdaşlığına mühüm töhfə olacaq və Azərbaycan-Argentina münasibətlərinə həsr edilən müğəm-tanqo festivalına həzirlıq görüldüyünü diqqətə çatdırıblar. Sonda Azərbaycanın birinci xanımına xatirə hədiyyəsi təqdim olunub.

Azərbaycan və Rusyanın baş nazirlərinin müavinləri humanitar əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə ediblər

Sentyabrın 29-də Bakıda Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Əli Əhmədovun Rusiya Federasiyası Hökuməti sədrinin müavini Olqa Qolodetslə görüşü olub. Görüşdə Azərbaycan ilə Rusiya arasında humanitar əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib. Əli Əhmədov V

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etdiyinə görə Rusiya Federasiyası Hökuməti sədrinin müavininə teşekkür edib. Beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin Bakıda tez-tez keçirildiyini xatırladan Baş nazirin müavini bildirib ki, Rusiya tərəfi bu tədbirlərin en feal iştirakçısıdır. O, Bakı Forumunun dünyadan humanitar xarakterli məsələlərinin müzakirəsi üçün yaxşı meydan olduğunu qeyd edib.

Bakıya ilk dəfə səfər etdiyini bildirən Olqa Qolodets deyib ki, Azərbaycan paytaxtının inkişafına heyran qalıb. Şəhər bir-birini mükəmməl tamamlayan qədim memarlıq inciləri və çoxlu sayıda müasir tikililəri ilə diqqəti cəlb edir. Rusiya Hökuməti sədrinin müavini bildirib ki, Humanitar Forumda müzakirə edilən mövzular dünyamız üçün çox aktualdır. O xatırladı ki, Humanitar Forumun keçirilməsi Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin ümumi təşəbbüsüdür. Görüşdə humanitar əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edən tərəflər elm və təhsil, mədəniyyət və turizm, habelə ölkələrimizin mədəniyyətinin və incəsənətinin qarşılıqlı təbliği sahəsində əlaqələri daha da inkişaf etməyə hazır olduğunu bildiriblər.

Elmar Məmmədyarov: Ermənilərin Ağdamda hərbi təlimlər keçirmələri sülh prosesinə böyük zərbədir

Ermənilərin Ağdamda hərbi təlimlər keçirmələri sülh prosesinə böyük zərbədir. AZORTAC xəber verir ki, bu sözləri Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov jurnalistləre açıqlamasında deyib. Nazir bildirib ki, Nyu-Yorkda işgüzar səfərdə olduğu zaman çıxışında təmas xəttində Ermənistən tərəfindən hərbi təlimlərin keçirilməsi məsələsi barədə danışıb, bu hadisəni texribat adlandırb. Əgər sülhdən danışırıqsa, Ermənistən qoşunlarının işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılmasının vacibliyini deyirik, o zaman onların Ağdamda təlim keçirmələri texribatdır, sülh prosesinə böyük zərbədir. Həmsədlərə də bu barədə etraflı məlumat vermişəm. Onlar da Ermənistən tərəfinə çatdırılmadırlar ki, belə texribatlardan çəkinsinlər", - deyə E.Məmmədyarov vurğulayıb.

ATƏT PA-da Ermənistən qeyri-konstruktiv mövqeyindən danışılacaq

“Azərbaycanla ATƏT-in uzun illərə səyəkənən münasibətləri var. Biz bu münasibətlərin ardıcılı və dinamik şəkildə inkişaf etməsində maraqlıq." SiA-nın məlumatına görə, bunu jurnalistlərə parlamentin vitse-spikeri Bahar Muradova deyib. O bildirib ki, Azərbaycan ATƏT döyərlərinə daha çox önem verən ölkələrdəndir: "Təbii ki, biz ATƏT-dən, onun Parlament Assambleyasından ümumi bir teşkilat olaraq ATƏT-in mandatına daxil olan məsələlərin həllində iştirakı ilə yanaşı, üzləşdiyimiz əsas problem olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı addımlar gözləyirik. Təsadüfi deyil ki, onun hər sessiyalarında bu məsələ müzakirə predmeti olur. Nümayənde heyəti arṭıq Makedoniyadakı sessiyada iştirak etmek üçün yola düşüb. Orada da bu məsələ müzakirə mövzusu olacaq. Aprel hadisələrindən sonra qısa müddətdə danışıqların gedisiində müəyyən irəlileyişlərin baş verə biləcəyinə inam formallaşmasına baxmayıraq, ondan sonra keçən dövrde Ermənistən qeyri-konstruktiv mövqeyi iştirakçıların diqqətinə çatdırılacaq və Azərbaycanın ədaləti mövqeyinin müdafiəsi üçün parlamentarilərə müraciət ediləcək".

Beşinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çərçivəsində keçiriləcək "dəyirmi masa" rəhbərlərinin çıxışları dinlənilib

Beşinci Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu çərçivəsində sentyabrın 30-da keçiriləcək "dəyirmi masa" rəhbərlərinin çıxışları dinlənilib. AZERTAC xəbər verir ki, tədbirə sədrlik edən təhsil naziri Mikayıl Cabbarov Bakıda artıq beşinci dəfə keçirilən Forumun əhəmiyyətindən danışır. Nazir bildirib ki, Forumun rəsmi hissəsində və plenar iclasında səslənən fikirlər sentyabrın 30-da keçiriləcək "dəyirmi masa"ların əsasını təşkil edir. "Dəyirmi masa"larda çox vacib mövzularla müzakirələrin aparılacağının vurğulayan təhsil naziri qeyd edib ki, Azərbaycanda humanitar məsələlər böyük önem verilir və bu istiqamətdə faydalı diskussiyalar aparılacaq.

***

İtaliyanın Link Kampus Universitetinin rəhbəri, professor Vincenzo Skotti sədrlik edəcəyi "Multikulturalizmin müxtəlif modelləri: nəzəriyyədən humanist təcrübəyə doğru" adlı "dəyirmi masa"da müzakirə olunacaq məsələlər barədə məlumat verib. O, ilk növbədə Forumun yüksək səviyyədə təşkilinə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildirib. Alim vurğulayıb ki, Azərbaycanda multikulturalizm həm ulu öndə Heydər Əliyevin, həm də Prezident İlham Əliyevin yürüdüyü dövlət siyasetinin tərkib hissəsidir. "Bu Forum bir çox digər forumlardan fərqlənir. Çünkü burada nəzəri çərçivələrdən kənara çıxırıq və praktik məsələlər gündəməne getirilir. Bu gün tolerantlıq cəmiyyət üçün vacib amillərdən birine çevrilib. Forumda toplaşan ziyalılar gelecek nəsillərə mesajlarını vermək fürsəti əldə edirlər", - deyə o, qeyd edib.

Professor V. Skotti deyib ki, insanların birge sülh şəraitində yaşamasının əsas şərtlərindən biri de dialoğun qurulmasına nail olmaqdır. Onun fikrincə, bu yolla cəmiyyətdə radikallaşmanın, dözməszülüyün qarşısını almaq olar.

***

"İnsanların kültəvi yerdəyişməsi şəraitində insan kapitalının qurunmasının önemi davamlı inkişafın əsası kimi" adlı "dəyirmi masa" haqqında danışan BMT Baş katibinin köməkçisi Rəşid Xalikov mqrasiyanın müxtəlif sebəblərinin olduğunu deyib. "Bəziləri qazanc arxasında digər ölkələrə üz tutur, başqaları isə münaqışeler və təbii fəlakətlər səbəbindən evlərini tərk edirlər. Hazırda dünyada 65 milyon qaçqın var", - deyə o, məlumat verib.

BMT Baş katibinin köməkçisi bildirib ki, hazırda milyonlarla insan miqrant həyatı yaşıyır. Onların arasında qadınlar, uşaqlar, yaşılılar var. Onlar həyatlarını qurmaqla çətinliklərlə üzləşirlər. Beynəlxalq hüququn tövsiyələrinə görə, ölkələr onlara qaçqın kimi təşrif

buyuran insanlara lazımi kömək göstərməlidirlər. Əminəm ki, Azərbaycanın yüksək səviyyədə təşkil etdiyi V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu bu problemlərin həlli istiqamətində dünyaya faydalı məsajlar verəcək.

***

"Jurnalistikanın informasiya dövrünə transformasiyası və onun sivilizasiyalarası dialoğun təmin edilməsində rolü" adlı "dəyirmi masa"nın moderatoru, Rusyanın TASS informasiya agentliyinin baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman çıxış edib. O bildirib ki, Bakı Forumu ilk dəfə Azərbaycan-Rusiya humanitar forumu kimi işə başlayıb və Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə beynəlxalq status qazanıb. Bu ilin Azərbaycanda "Multikulturalizm illi" elan olunması təsadüfi deyil, çünkü əsrlər boyu burada müxtəlif dinlər və xalqlar birgə sülh şəraitinde yaşayıblar.

Mixail Qusman müasir texnologiyaların sürətli inkişafında, sosial medianın geniş yayılmasında müəyyən təhlükənin gizləndiyini qeyd edib. "İnsanlar Twitter, Facebook və digər sosial şəbəkələrdən geniş istifadə edirlər. Amma ənənəvi informasiya sahəsinin tərefəndə kimi burada müəyyən təhlükənin gizləndiyini demək istəyirəm. İformasiya sahəsində təhlükəsizlik məsələsi böyük önem daşıyır. Bu sahədə çalışanlar daim çəşdirdicili məlumatlardan nəinki özlərini, həm də cəmiyyəti qorumağa çalışımlıdırlar", - deyə o bildirib.

TASS-in baş direktorunun birinci müavini qeyd edib ki, jurnalistikada peşəkarlıq daim əsas amil olacaq, yalnız texnologiyalar və yazı vasitələri dəyişəcək. Biz bu məsələləri sabah keçiriləcək "dəyirmi masa"mızın panellərində geniş müzakirə edəcəyik.

***

"Davamlı inkişaf və ekoloji sivilizasiya" mövzusunda "dəyirmi masa"ya sədrlik edəcək Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) xoşməramlı səfiri, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva tədbi-

rin iştirakçılara Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti və təbiəti baredə məlumat verərək ölkəmizin Şərqi ilə Qərbi qovuşduğunda, tarixi լək yolunun üstündə yerləşdiriyi vurğulayıb və bu amilin Azərbaycanda zəngin mədəniyyətin formalaşmasına təsir etdiyini bildirib.

Leyla Əliyeva bildirib ki, ətraf mühitin mühafizəsi hökumətin başlıca vəzifəsi olsa da, qeyri-hökumət təşkilatlarının, xüsusiilə də gənclərin bu prosesdə iştirakı zəruridir. O, 2011-ci ildə təsis olunan IDEA İctimai Birliyinin fəaliyyəti və nailiyyətləri, o cümlədən gənclərin maarifləndirilməsi, təşkilatın layihəsi çərçivesində ölkədə 5 milyondan artıq ağac ekilməsi, biomüxtəliflikin mühafizəsi üzrə görülmüş tədbirlər barədə məlumat verib. Qeyd olunub ki, IDEA-nın "Bir planet - bir gələcək" şüarı yalnız Azərbaycanda deyil, onun hüdudlarından kənarda da yaşayan gəncləri təbietin mühafizəsi naməne öz ərafında birləşdirib.

IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri təbietin itkiyinin artıq aylarla, illərlə deyil, dəqiqələrlə ölübüdüyünü diqqətə çəkib və insan fəaliyyəti nəticəsində biomüxtəliflikin məhvi barədə danışır. O, xoşməramlı səfiri olduğu FAO-nun "Sıfır Aclıq" təşəbbüsündən də səhəbət açıb. Qeyd edib ki, artıq qlobal probleme çevrilən yoxsulluq vəaclığın aradan qaldırılması, xüsusiilə də uşaqların qida çatışmazlığı və susuzluqdan əziyyət çəkməməsi üçün bütün dövlətlərin birgə səy göstərməsi zəruridir. Leyla Əliyeva gelecek nəsillərdən ötrü yaşıl və təhlükəsiz planetin təmin edilməsi üçün hər kəsi təbii resurslardan səmərəli istifadə etməye və təbietə qarşı qayğış olmağa çağırıb.

***

ABŞ-in Illinois Universitetinin professoru Mark Roznblat "Molekulyar biologiya, biofizika, bioteknologiya və müasir tibb sahəsində kadr hazırlığı məsələləri: innovativ və etik problemlər" adlı "dəyirmi masa"da müzakirə olunacaq mövzular barədə məlumat verib. O, elmin gücündən səmərəli istifadə etməklə tibb sahəsində irəliləyişlərə

ile sağalmaz xəstəliklərin çəresi-nin tapılması məsələlərinin "dəyirmi masa"da diqqət mərkəzində olacağını bildirib.

***

"Texnologiyaların konvergen-siyası və gələcəyə dair proqnoz-lar: XXI əsrin əsas çağırışları" adlı "dəyirmi masa"ya sədrlik edəcək Rusiya Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətinin üzvü, V.A.Kotelnikov adına Radiotexnika və Elektronika İnstitutunun laboratoriya rəhbəri Aleksandr Buqayev müzakirə olunacaq məsələlərdən danışır. O, ilk növbədə Azərbaycanda elm və təhsil sahəsinə böyük diqqət yetirildiyini, çalışıldığı institutun azərbaycanlı həmkarları ilə six əməkdaşlıq etdiyini bildirib. A.Buqayev "dəyirmi masa"da nanoteknologiyalar-dan və nüvə texnologiyalarından istifadə məsələlərinin müzakirə olunacağını, bu sahədə tanılmış alımların məruzələrinin dinləniləcəyini vurğulayıb.

Mixail Qusman: Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu beynəlxalq əlaqələr üçün ən yaxşı məkandır

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu beynəlxalq əlaqələr üçün ən yaxşı və yaddaşalan məkandır. Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2010-cu ildə bu Forumun keçirilməsinə təşəbbüs göstərilib və Forum 2011-ci ildən artıq beynəlxalq səviyyədə keçirilir. Ona maraq və diqqət ildən-ile artır. "Dəyirmi masa"lar və plenar iclaslar Forumun ayrılmaz hissəsidir. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözləri jurnalistlərə müsahibəsində V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumun iştirakçısı, tanınmış həmyerimiz, TASS informasiya agentliyinin Baş direktorunun birinci müavini Mixail Qusman deyib.

M.Qusman qeyd edib ki, bugünkü Forumda bir çox sahələr üzrə Nobel mükafatçıları, kulturoloqlar və tanınmış elm, mədəniyyət və siyaset adamları iştirak edirlər. Ömürlərinin peşələrinə həsr etmiş bu insanlar Forumda maraqlı fikirlər səsləndirir və fikir mübadiləsi aparırlar. Onların fikirləri müasir zamanımız üçün vacib olan mürəkkəb məsələlərin həllində böyük rol oynayır. Forumun həm də mədəniyyətlərə dəriq üçün yaxşı platforma olduğunu söyləyən Mixail Qusman bu əhəmiyyətli tədbirin təşkilinə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildirib.

Zayed Sultan: Prezident İlham Əliyev forumdakı çıxışında dünyani düşündürən məsələlərə toxundu

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumundakı çıxışında dünyani düşündürən məsələlərə toxundu və belə bir çıxışa həqiqətən böyük ehtiyac duyulurdu. Prezidentin çıxışında İslam dünyasının problemləri, müsəlman aləminin məruz qalğıdı mührəbələr, insanların öz yurd-yuvalarından qaçqın düşməsi və digər bu kimi aktual problemlər bütün dəqiqliyi ilə əksini tapıb. Bu fikirləri Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun iştirakçısı, Beynəlxalq İsləm Xəbərlər Agentliyinin (İİNA) departament rəhbəri Zayed Sultan AZERTAC-a müsahibəsində deyib. Azərbaycanda yüksək toleranlıq ənənələrinin təşəkkül tapdırığını vurğulayan Z.Sultan forumu ölkəmizdəki mələkətli mərkəzlərinin təbliği və dünyada tanıdılmasına baxımından da yüksək dəyərləndirib.

30 sentyabr 2016-cı il

Jirinovski: "İlham Əliyev hər şeyi düzgün edir"

Rusiya Liberal Demokrat Partiyasının (LDPR) lideri Vladimir Jirinovski "Moskva-Baku" portalına müsahibə verib. APA müsahibəni təqdim edir:

- Azərbaycanda Konstitusiyaya edilən dəyişikliklərlə bağlı keçirilən referendumun yekunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Referendum vətəndaşların azad iradəsinə göstərməsinin ali formasıdır. Çok yaxşıdır ki, Azərbaycan ölkə Konstitusiyasına dəyişikliklərlə bağlı məsələnin həlli üçün belə demokratik formaya müraciət edib. Bu, o deməkdir ki, dövlət xalqın rəyi ilə hesablaşır. Konstitusiyaya dəyişiklik edilməsi bütün dünyada təcrübə olunur və ölkə qanunvericiliyinin təkmilləşdirilmesi məqsədi daşıyır.

Əminik ki, Konstitusiyaya təklif olunan dəyişikliklər Azərbaycanda siyasi həyatı yaxşılaşdıracaq, etibarlı və təhlükəsiz edəcək.

Prezident səlahiyyətlərinin 5 ildən 7 ilə qaldırılması təklifini faydalı hesab edirəm. Bu, müddət müxtəlif Avropa ölkələrində təcrübədən keçirilib, xüsusilə də Fransada. Vitse-prezidentlər vəzifəsinin təklif olunmasını da vacib sayıram. Birincisi, vitse-prezident prezidentin yüksək bir hissəsini öz üzərinə götürə bilər. İkincisi, böhranlı vəziyyətdə vitse-prezident prezidenti əvəz edə bilər - əgər dövlət başçısı hansısa səbəbdən öz səlahiyyətlərini icra edə bilməse.

Fikrimcə, deputatlığa namizədlər üçün yaş həddinin 25-dən 18-ə endirilməsi də, eləcə də prezidentliyə namizədlər üçün yaş həddinin legi edilməsi də düzgün qərardır. Cənubi bu gün gənclər çox inkişaf edib. Rusiya Liberal Demokrat Partiyası da Rusiyada vətəndaşların səsvermə hüququnun 16 yaşa endirilməsinin tərəfdarıdır. Bu gün gənc nəsil ölkədə və dünyada baş verən bütün prosesləri gözəl anlayır. Gənc nəslə vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirməyə və ölkənin tələyini müəyyən etməyə imkan verilməlidir.

Azərbaycan prezidentinin ölkə Konstitusiyasına dəyişikliklər və əlavələrlə bağlı təkliflərini düzgün və rasional hesab edirəm. Referendumun da neticəsinin göstərdiyi kimi, Azərbaycan vətəndaşlarının əksəriyyəti bu dəyişiklikləri dəstəklədi. Bu, ölkədə aparılan siyasetə inamin olduğunu göstərir.

Məne İlham Əliyevlə dəfələrlə görüşmək qismət olub. O, zamanla ayaqlaşan, mövcud çağırışları anlayan prezidentdir. Əminəm ki, Konstitusiyaya edilən dəyişikliklər Azərbaycanın rifahına xidmət edəcək, respublikada hər zaman sabitlik qorunub saxlanılacaq, hakimiyət demokratik prinsiplərdən yana olacaq və ölkə çəçəklənəcək.

- Konstitusiya dəyişiklikləri ilə bağlı təkliflər Venesiya Komissiyasının mənfi rəyi barədə nə deyə bilərsiniz?

- Qeyd etdiyim kimi, Konstitusiyaya bu cür dəyişikliklər artıq dönyanın müxtəlif ölkələrində tətbiq olunub. Venesiya Komissiyası tərəfindən Azərbaycana olan etiraz aydın deyil. Bu komissiya bütün ölkələrdə zəif hakimiyətlərin olmasına istəyən Avropa Birliyi, NATO və yekunda ABŞ-in məqsədlerini həyata keçirməyə çalışır. Onlar istəyir ki, ölkələrdə rəngli inqilablar təşkil etmək mümkün olsun, hakimiyətə radikal qüvvələr gələsin. Belə cəhdələri biz, Yaxın Şərqdə və Orta Asiyada müşahidə etmişik. Belə komissiyaların tövsiyələri onların nəzarəti altında olan Dünya Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fonduñun tövsiyələri kimi, nadir hallarda dünya ölkələ-

rine rifah getirir. Ona görə də, eminliklə demək olar ki, Azərbaycan və onun lideri hər şeyi düzgün edir. Referendumda Konstitusiyaya təklif olunan dəyişikliklər Azərbaycanın sabitliyinə, ölkədə sakit həyatın olmasına, Suriya, İraq və Ukrayna ssenarilərinin həyata keçirilə bilməməsinə istiqamətlənib. Belə sənarioların həyata keçirilmesi, gördüyü münəccim, çoxsayılı itkilərə, iqtisadiyyatın çökəməsinə, dövlətin zəifləməsinə getirib çıxarır. Azərbaycanda bele olmayıcaq. O ki qaldı kiminse nəyise bəyənməməsinə, hər zaman belə olur. Nə zaman ki, hakimiyət öz ölkəsinin möhkəməməsinə səy göstərir, bu, bəyənilmir. Ona görə də, belə rəylərə fikir verməyə dəyməz.

- Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin bugünkü vəziyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Rusiya və Azərbaycan qonşudur. İki ölkə arasında münasibətlər tədricən inkişaf edir. Bu münasibətlər qarşılıqlı faydalıdır və bizim aramızda heç bir anlaşılmazlıq yoxdur. Hesab edirəm ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında turizmi inkişaf etdirmək olar. Azərbaycan rusiyalı turistləri ölkəsinə celb etməlidir, onlar üçün turizm marşrutları açmalıdır, xüsusilə də ölkənin cənub rayonlarını, Lənkəran, Astaranı, harada ki, sitrus meyvələri, feyxoa yetişir, bu şəhərləri vacib turizm obyektlərinə çevrilməlidir. Eləcə də, hesab edirəm ki, azərbaycanlı turistlər də öz növbəsində Rusiyaya gəlməlidirlər. Alımlarımızın, idmançılarımızın və tələbələrimizin qarşılıqlı fəaliyyətine icazə verən Azərbaycan-Rusiya tədbirlərinin sayını artırmaq lazımdır. Bu gün Azərbaycanda rus dilin üçün münbit şərait qorunub saxlanılıb. Ölkədə çoxlu sayıda ruslar yaşayır. İki ölkə nümayəndələrinin, sadə insanların qarşılıqlı müntəzəm səfərləri ancaq münasibətlərimizi yaxşılaşdırır.

Oleq Kuznetsov: Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mədəniyyətlərə dialoqa böyük töhfə verir

Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumu mədəniyyətlərə dialoqa böyük töhfə verir. Forumda müzakirə edilən mövzular dövrümüzün aktual problemlərini əhatə edir.

Bu sözləri Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumun iştirakçısı, tarixçi alim və siyasi analistik Oleq Kuznetsov AZERTAC-a müsahibəsində deyib.

Aktual məsələlərin müzakirəsi baxımından Forumu yüksək qiymətləndirən qonaq bu möhtəşəm tədbirin onun bütün iştirakçıları üçün böyük əhəmiyyətə malik olduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, diqqəti çekən maraqlı məqamlardan biri müzakirələ yanaşı, müvafiq problemlərin həlli ilə bağlı çıxış yollarının da göstəriləməsidir. Bakı Beynəlxalq Forumu yeganə tədbirdir ki, burada alımlar, siyasetçilər və mədəniyyət işçilərinin nümayəndələri bir araya toplaşırlar. Forumda müzakirəsinə ehtiyac duyulan aktual məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparılır, qərarlar qəbul olunur.

Azərbaycanın ildən-ilə sürətlə inkişaf etdiyini qeyd edən qonaq belə mətəbər tədbirdə müxtəlif dövlətlərin nümayəndələrinin iştirakını ölkəmizin regionda və dünyada getdikcə artan nüfuzuna bariz nümunə olduğunu qeyd edib.

Olga Qolodets: Bakı gözəlliyi ilə məni heyran etdi

Bakıya, Foruma gəlmək mənim üçün böyük şərəkdir. Bu, Azərbaycana ilk səfərimdir. Bakı gözəlliyi ilə məni heyran etdi. Çox müasir, həm də dinamik inkişafı göz qabağında olan şəhərdir.

Bu sözləri AZERTAC-a müsahibəsində V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirak etmek üçün Azərbaycanda səfərdə olan Rusiya Federasiyası Hökuməti sədrinin müavini Olga Qolodets söyləyib.

O deyib: "Biz mehriban qonşuluq münasibətlərimizi yüksək qiymətləndiririk və bu münasibətləri möhkəməndirmək üçün ölkələrimizin liderlərinin ne qədər çalışdığını başa düşürük. Bu gün Azərbaycan ilə Rusiya Federasiyası arasında elm, mədəniyyət və təhsilin müxtəlif sahələrində 90-dan çox sazişin imzalanması ele humanitar əlaqələrimizin necə inkişaf etdiyinə nümunədir".

Rusiya Hökuməti sədrinin müavini əlavə edib: "Bu gün biz təhsil, sehiyyə və mədəniyyət sahələrində əlaqələrimizin perspektivlərini müzakirə edəcəyik. Məlumdur ki, Azərbaycanda Moskva Dövlət Universitetinin və Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin filialları fealiyyət göstərir. İndi də Azərbaycan Dərbənddə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin filialını açır. Bu da bizim üçün çox əhəmiyyətliidir. Humanitar əlaqələrin bu dərəcədə six olması, onların inkişafı və genişlənməsi məhrəban qonşuluğun, iki xalqın rəfahı naminə bir-birine hörmətin bariz nümunəsidir".

Aişə Abdullahi: Azərbaycan Afrika İttifaqı üçün mühüm tərəfdaşdır

Azərbaycan Afrika İttifaqı üçün mühüm və vacib tərəfdaşdır. Biz Azərbaycan ilə əlaqələri inkişaf etdirməkdə maraqlılığımız. Afrika İttifaqı coxmədəniyyətli, bütün dinlərə hörmətlə yanaşan birlidir.

Bu fikirləri V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun iştirakçısı, Afrika İttifaqının siyasi məsələlər üzrə komisarı Aişə Abdullahi AZERTAC-a müsahibəsində deyib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüs ilə keçirilən Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayan Aişə Abdullahi tədbirin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu diqqətə çatdırıb. O, iqtisadi böhran şəraitində Azərbaycanın regionda, xüsusilə MDB məkanında liderliyini qoruduğunu bildirərək deyib: "Azərbaycan son 20 ildə mühüm nailiyyətlər əldə etmiş ölkədir. Ölkəniz Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə mühüm töhfələr verir, qlobal iqtisadiyyatın inkişafında, hətta dünya iqtisadiyyatının sabitləşməsində önemli rol oynayır. Azərbaycan Afrikada yasaanan böhranın çözülməsində də dəstəyini əsirgəmir. Düşünürəm ki, qarşılıqlı əməkdaşlığımın möhkəmənəsi bu işin xeyrinə olacaq".

Aişə Abdullahi Bakını çox bəyəndiyini, onun inkişaf edən və cəlbedici şəhər olduğunu söyləyib.

Terese Margolis: Azərbaycan global əhəmiyyətli forumlar keçirməklə əməkdaşlıq imkanlarını ortaya qoyur

Azərbaycan bu cür global əhəmiyyətli forumlar keçirməklə əməkdaşlıq imkanlarını ortaya qoyur. Bu sözləri V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun iştirakçısı, Meksikanın "The News" qəzetiin baş redaktoru Terese Marqolis AZERTAC-a eksklüziv müsahibəsində deyib.

Terese Marqolis bildirib ki, Bakıda artıq ikinci dəfədir olur və Azərbaycanın inkişafının, bu cür əhəmiyyətli beynəlxalq forumlar keçirməsinin təşəbbüskar olduğunu, belə forumlara ev sahibliyi etdiyinin şahidiidir. "Mən çox sevinirəm ki, bu gün bu forumda iştirak edirəm. Azərbaycan demək olar hər il belə bir forum keçirir və özünün əməkdaşlıq niyyətini nümayiş etdirir", - deyə T. Marqolis vurgulayıb.

Baş redaktor qeyd edib ki, bir çox xarici ölkələrdə olub və Azərbaycan kimi sülhperver, sakit ölkə görməyib. Azərbaycan insanı artıq dünya və bəşəriyyət üçün bir model olub.

Referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsinin parlaq ifadəsidir

*Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri,
YAP İdarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimovun yap.org.az-a müsahibəsi*

- *Eldar müəllim, sentyabrın 26-da ölkəmizdə ümumxalq səsverməsi - referendum keçirildi. Referendumun şəffaf və demokratik şəraitdə keçdiyini bildirən yerli və beynəlxalq müşahidəçilər, həmçinin KİV ümumxalq səsverməsinin Azərbaycan xalqının iradəsini öks etdirdiyini diqqətə çatdırırlar. Siz bu barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Ümumiyyetle, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına əlavə və dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı keçirilən referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsinin parlaq ifadəsidir. Seçicilər yüksək feallıqla səsvermə prosesində fəal iştirak etdilər və Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin təşəbbüsünü dəstəklədilər. Bu referendum azad, şəffaf və demokratik qaydada keçirildi. Bu faktı təkcə yerli müşahidəçilər deyil, çoxsaylı beynəlxalq müşahidəçilər de təsdiqlədilər. Xarici müşahidəçilərin də rəyi belə oldu ki, referendum qanunvericiliyə, demokratik və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə keçirilib.

Mən 26 sentyabrda "Yeni Azərbaycan" Təşviqat Qrupunun səshiyətli nümayəndəsi kimi Binəqədi rayonunda səsvermenin gedisi-ni izlədim. Həqiqətən də, məntəqələrdə yüksək seçici fəallığı var idi, insanlar çox böyük həvəsle Referendum Aktına səs verirdilər. Mən hətta səsverməyə gələn yaşı qadından Referendum Aktında əksini tapan məsələlərlə tanış olub-olmadığını soruştum. O cavab olaraq bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev tərefindən irəli sürülən təşəbbüsleri birmənalı olaraq dəstəkləyir.

Bütövlükdə, referendumun nəticələri Azərbaycan xalqının cənab Prezidentə olan böyük etimadını və inamını bir daha təsdiqlədi. Seçicilərin 69,7 faizi səsvermədə iştirak edərək yüksək faizlə referendumda çıxarılan məsələləri dəsteklədilər. Bununla da xalqımız Prezident İlham Əliyevin siyasetinə bir daha səs verdi. Vətəndaşlar başa düşürlər ki, Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsleri məhz ölkəmizin dinamik inkişafına xidmət edir.

Təsadüfi deyil ki, partiyamız ölkəmizdə keçirilən bütün seçkilərdə parlaq qələbələr qazanıb. Partiyamız və onun fəalları sentyabrın 26-da keçirilən referendumla əlaqədar aktiv fəaliyyət göstərdi. "Yeni Azərbaycan" referendum üzrə təşviqat qrupu uğurlu təşviqat-təbliğat kampaniyası həyata keçirdi. Biz bir çox yerlərdə seçicilərlə görüşər keçirdik. Və müşahidə etdik ki, elə fəallarımız var ki, könüllü olaraq bu prosesdə iştirak dir, kampaniyaya cüzi də olsa öz töhfələrini vermək isteyirdilər. Təbii ki, üzvlərimizin bu fədakarlığı partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevə olan sevgisindən, ölkəmizin gələcəyinə olan inamından irəli gəldi.

meklə bu inamı ifadə etdi.

- *Referendumla əlaqədar təşviqat prosesində Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti haqqında nə deyə bilərsiniz?*

- Bilirsınız ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının zəngin seçki təcrübəsi var. Ümumiyyətə, Yeni Azərbaycan Partiyası siyasi sistemin lokomotivi və güc mərkəzidir. Başqa sözə, YAP sahib olduğu ressrlara, ictimai-siyasi nüfuzuna, özünün fəaliyyət mexanizminin səmərelilik səviyyəsinə və siyasi sistemdəki avanqard yerinə görə Azərbaycanın siyasi palitrasının ən güclü və nüfuzlu siyasi partiyasıdır. YAP, eyni zamanda, ölkəmizdə siyasi mədəniyyətin və siyasi sistemin formallaşmasına, tekmilləşməsinə birbaşa, fundamental töhfələr verən ümumxalq partiyasıdır.

Təsadüfi deyil ki, partiyamız ölkəmizdə keçirilən bütün seçkilərdə parlaq qələbələr qazanıb. Partiyamız və onun fəalları sentyabrın 26-da keçirilən referendumla əlaqədar aktiv fəaliyyət göstərdi. "Yeni Azərbaycan" referendum üzrə təşviqat qrupu uğurlu təşviqat-təbliğat kampaniyası həyata keçirdi. Biz bir çox yerlərdə seçicilərlə görüşər keçirdik. Və müşahidə etdik ki, elə fəallarımız var ki, könüllü olaraq bu prosesdə iştirak dir, kampaniyaya cüzi də olsa öz töhfələrini vermək isteyirdilər. Təbii ki, üzvlərimizin bu fədakarlığı partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevə olan sevgisindən, ölkəmizin gələcəyinə olan inamından irəli gəldi.

YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov "Azərbaycan" qəzetinin 28 sentyabr tarixli sayndakı müsahibəsində partiyamızın referendumla bağlı fəaliyyəti, bütövlükdə Konstitusiya İslahatlarının əhəmiyyəti haqqında geniş şəkildə fikirlərini bildirib. Yeri gəlmikən, mən bu kampaniyada YAP icra Katibliyinin uğurlu, sistemli və mükəmməl fəaliyyətini xüsusilə teqdir edirəm. Məhz bu fəaliyyət nəticəsində "Yeni Azərbaycan" referendum üzrə təşviqat qrupu

ügurlu kampaniya həyata keçirdi.

- *Referendumun nəticələri həm də Azərbaycan xalqının dağdıcı çağırışlar səsləndirən və antixalq, antidövlət mövqeyində çıxış edən radikal müxalifətə cavabı oldu. Bu barədə fikirləriniz nədir?*

- Radikal müxalifətin cəmiyyətimizdə heç bir nüfuzu yoxdur. Təbliğat kampaniyası müddətində onlar bir neçə mitinq keçirdilər və həmin mitinqlərdə kiçik bir qrup iştirak etdi. Bu fakt onu göstərir ki, müxalifətin ölkəmizdə sosial bazaşı yoxdur. Həmin mitinqlərdə sadəcə özləri deyib özləri eşitdilər. Onlar heç vaxt ölkə vətəndaşlarının iradəsini ifadə edə bilməzler.

Gördüyüüz kimi, referendumda iştirak edən vətəndaşların mütləq eksəriyyəti Konstitusiya dəyişikliklərini dəsteklədilər. Həmçinin nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan gelən müşahidəçilər referendumun şəffaf keçirildiyini bəyan etdilər. Eləcə də, ABŞ referendumun nəticələrini tanıdığını bəyan etdi. Belə olan halda, radikal müxalifətin və onları xarici himayədarlarının hansı fikirde olmaları heç bir mənə kəsb etmir.

- *Referendumdan sonra həyata keçiriləcək kompleks İslahatların milli iqtisadiyyatın inkişafı baxımından əhəmiyyətini necə qiymətləndirmək olar?*

- Bilirsınız ki, bu il Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin bərpə olunmasının 25 illiyini yaşayır. Ötən illər ərzində Azərbaycanın siyasi, iqtisadi, sosial, hərbi, demografik, elmi, texnoloji, humanitar və digər sahələrdə elədə etdiyi uğurlar ölkənin əhəmiyyətli milli gücə sahib olduğunu deməyə əsas verir. Dövlətin inkişafının əsasını təşkil edən bütün komponentlərin paralel və balanslı inkişafı daxili sabitliyi və irəliləyişi təmin edir, ölkənin beynəlxalq nüfuzunu möhkəmləndirir, dövləti regional güc mərkəzinə çevirir, tədricən onun qlobal miqyaslıROLUNU və təsir imkanlarını artırır.

Bu gün Azərbaycan daxili sosial-iqtisadi inkişafə nail olub, herbi cəhətdən güclənib, eləcə də, bütün göstəricilərinə görə Cənubi Qafqaz regionunda lider dövlətə çevrilib. Azərbaycan strateji əhəmiyyəti coğrafi məkanda, eyni zamanda, olduqca mürəkkəb geosiyasi mühitdə yerləşir. Qlobal və regional güclərin maraqlarının toqquşduğu regionda yerləşən Azərbaycan şimal-cənub və şərqi-qərb dehlizi üzərindəki əlverişli mövqeyindən, təbii resurslarından, iqlim və relyef şəraitindən milli mənafələri naminə maksimum istifadə

edir. Bunun nəticəsi olaraq, Azərbaycanın makroiqtisadiyyatının, eləcə də, xarici ticarət əlaqələrinin sürətli inkişafının sahidi olur. Azərbaycanın ümuminkışaf yolunu, eləcə də, iqtisadi prioritetlərini düzgün müəyyənledirən Ümummilli lider Heydər Əliyevin esasını qoymuş inkişaf xəttinin davam etdirilməsi bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatını inkişaf sürətine görə dünyada ön sıralara çıxarıb. Bu gün Prezident İlham Əliyevin bu siyaseti böyük uğurla davam etdirməsi nəticəsində ölkəmiz möhtəşəm nailiyyətlər elədə edib. Bu nailiyyətlər bütün sahələri əhatə edir.

Təbii ki, hər bir cəmiyyət inkişaf etdikcə yeni-yeni tələbatlar ortaya çıxır. Bütün bunlar qanunvericilikdə də öz əksini tapşırılır. Referendum nəticəsində Konstitusiyaya edilən dəyişikliklər de məhz bundan qaynaqlanır. Prezident İlham Əliyev bu günlərdə Sumqayıta səfəri zamanı şəhər ictimaiyyəti ilə görüşündə bildirdi ki, keçirilən referendum Azərbaycanın gelecek inkişafını müəyyən edir. Həqiqətən də, bu il ölkəmizdə İslahatların yeni mərhələsinə start verilir. Və Konstitusiya dəyişiklikləri bu İslahatların hüquqi bazasını təşkil edir. Bilirsınız ki, ölkəmizdə neftsz iqtisadiyyat qurulur. Son illər qeyri-neft sektorunun inkişafı yönündə ciddi addımlar atılır. Cənab Prezident qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə əlaqədar mühüm sərəncamlar verib. İnanıq ki, qarşıdakı dövrə həyata keçirilən İslahatlar nəticəsində ölkəmizin inkişafı prosesi daha da güclənəcək.

- *Eldar müəllim, bəs milli iqtisadiyyatın inkişafına təkan verəcək ardıcıl İslahatlar aqar sahəyə necə təsir edəcək?*

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev aqrar sahənin inkişafına xüsusi diqqət yetirir. 2016-ci ilin dövlət bütçəsində bu sahəyə ayrılan vəsaitin artırılması, eləcə də dövlət başçısı tərefindən müvafiq qərarların verilməsi bu faktı bir dəha təsdiqləyir.

Konkret tədbirlərə gəlince, bu gün pambıqcılığın inkişafına xüsusi diqqət mərkəzindədir. Bu yaxınlarda cənab Prezidentin sədrliyi ilə Sabirabad rayonunda pambıqcılığın inkişafına həsr olunmuş respublika müşaviri keçirildi. Dövlət başçısının həmçinin, kənd əməkçiləri ilə görüşmesi, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Fatma Hüseynovanın təsərrüfatı ilə tanış olması həmin insanlara bilavasitə stimul verir. Görülen işlərin nəticəsidir ki, bu il respublikada 100 min tona qədər pambıq istehsalı gözlənilir.

Biz ixrac potensialı olan, ölkəyə valyuta getirən mehsullar istehsal etməliyik ki, pambıq, barama, tütün və s. məhsulların istehsalının artırılması bu baxımdan vacibdir. Artıq bu yönədə də ciddi tədbirlər həyata keçirilir. Bilirsınız ki, Milli Məclis strateji kənd təsərrüfatı məhsulları haqqında qanunlar qəbul edib. Bu qanunlar da kənd təsərrüfatında inkişaf üçün hüquqi baza rolunu oynayır. Qarşıdakı dövrə həyata keçirilən İslahatlar nəticəsində ölkəmizin inkişafı prosesi daha da güclənəcək.

Cümsüd Nuriyev: "Türkiyə analitikləri bu işə daha düzgün yanaşır"

"Rusiya birmənali şəkildə Ermənistana dağdıcı "İsgəndər" raketləri verib ki, Azərbaycana qarşı istifadə olunsun. Çünkü heç bir vaxt Rusiya Azərbaycanı bu şəkildəayağa verməz". Bunu SİA-ya politoloq Cümsüd Nuriyev deyib. Onun sözlerinə görə, Rusyanın Ermənistana "İsgəndər" raketlərini vermesi Ermənistanın daxili sabitliyinin bərpasına yönəlmış işlə bərabər, eyni zamanda Azərbaycana və Türkiyəyə də böyük bir təhdiddir: "Bunlar Azərbaycan üçün boş şəylerdir. Çünkü ölkəmizin müdafiə sistemi çox güclüdür. Ümumiyyətə, Ermənistan xəyalları heç zaman reallaşmayıacaq. Türkiye NATO-nun üzvü olduğuna və NATO yavaş-yaşaş Rusyanın sərhədlərinə yaxınlaşmasına görə Rusiya qabaqlayıcı müdafiə tədbiri kimi onları Ermənistanda yerləşdirib. Hesab edirəm ki, rəsmi Moskvanın əsas məqsədi bundan ibarətdir. Türkiyə analitikləri bu işə dərəcədə düzgün yanaşırlar. Amma "İsgəndər" raketlərinin orada yerləşdirilməsi dərəcədə dərəcədə düzgün yanaşır. Bəzən rəsmi Amerikanın hərbi bazası Hind və Atlantik okeanı hövzəsindədir. Beləcə Rusiya da həmin əraziləri tam nəzarətdə saxlaya bilir."

30 sentyabr 2016-ci il

“FETÖ”nün Azərbaycana ayaq açmasına məhz AXC yol verib!

Gülənçi şəbəkəsi Əli Kərimliylə iş birliyini qurdüğü növbəti planı vasitəsilə davam etdirir

Sərr deyil ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Ə.Kərimlinin hazırda ABŞ-da yaşayan “Gülən camaatı”nın lideri, “FETÖ” terror təşkilatının bu ilin iyulunda Türkiyədə dövlət əməkdaşlığına cəhdə bulunan rəhbəri F.Gülənlə bu və ya digər şəkildə bağlaşı, əlaqələri var. Bu əlaqələri kifayət qədər sübuta yetirən faktlar barədə isə Azərbaycan mediasında, eləcə də “SəS” qəzetində kifayət qədər yazılar və məqalələr yer alıb.

Eyni zamanda, qardaş ölkəde baş verən məlum hadisələrdən sonra Ə.Kərimlinin oğlu Türkəl Kərimlinin ABŞ-a səfər etməsi, həmin dönmədə “Gülən camaatı”na məxsus TV-lərin bağlanması olayları da sübuta yetirdi ki, AXC sədrinin “FETÖ” lideri ilə six əlaqələri mövcuddur. Çünkü bağlanan televiziyalarda (“Barış” TV, “Can Ərzincan” TV), nəşrləri dayandırılan qəzet və dərgilərde (“Kurultay” və s.) Azərbaycan iqtidarı qarşı xüsusi proqramlar, yazılar dərc olunurdu ki, onların hər biri, bilavasitə Ə.Kərimlinin nəzarətində olan “Azadlıq” qəzeti, o cümlədən, Kərimliyə məxsus sosial şəbəkə səhifələrində də işi üzü görürdü. Ortada olan və sübuta yetirən faktlardan biri də F.Gülən şəbəkəsinin Azərbaycana “xeyriyyəçilik” adı altında sizmasına birbaşa 1992-1993-cü illerde hakimiyətdə olmuş AXC siyasiyərinin şərait yaratmaları olub. Bu barədə elədə edilən faktlar link və s. sübutlarla ölkə iqtmaiyətinin diqqətinə çatdırılıb. Xüsusilə, Azərbaycanın Qərb bölgələrində başlayan bu səfərlərin hər birində “Gülən şəbəkəsi”nin adamları cəbheçilər tərəfindən alqışlarla, gül-ciçəklə qarışınib. Bütün bunların isə videoqüntülləri mövcuddur.

1990-ci illərin qışında gülənciləri Gəncə şəhərində AXC-nin şəhər rəhbərliyi qarşılıyaraq, onları bir neçə gün qonaq da saxlayıb, sonra isə üzü Bakıya yola salıb

Bələ olan bir vəziyyətdə Ə.Kərimlinin yenidən ortaya çıxaraq, “günahsız keçi” rolunu oynamaya çalışması isə onun barə-

sində olan digər araşdırımlar aparılmasını zəruri edir. Məsələ ondadır ki, bu günlərdə qardaş Türkiyədə “Gülən camaatı”na işləməsi şübhə doğurmayan bir jurnalistin - İlhami Yangının “Cemaat'in ilk darbesi” adlı kitabı yazmasıdır. Hadisələri doğru şəkildə qiymətləndirməyi bacarmayan və qeyri-peşəkar, o cümlədən, heç bir siyasi məntiq daşımayan bu kitabda iddia olunur ki, guya F.Gülən AXC-Müsavat iqtidarını “devirib” və bunun nəticəsində hazırlı hakimiyət iqtidara gəlib (??!!-R.N.). Əslində, şerbohtan yıagna hesab edilən bu dırnaqarası kitabçıda irəli sürülen iddiaların yalan olması məlumdur. Çünkü bir daha təkrarla mağə ehtiyac yaranır ki, “Gülən camaatı”nın Azərbaycana ayaq açmasında əsas təşəbbüskar, dəstəkleyici qismində AXC hakimiyəti, bu hakimiyətin dövlət katibi olmuş Ə.Kərimli çıxış edib. Hətta 90-ci illərin qışında gülənciləri Gəncə şəhərində AXC-nin şəhər rəhbərliyi qarşılıyaraq, onları bir neçə gün qonaq da saxlayıb, sonra isə Bakıya yola salıb. Bu barədə isə bir neçə sübutədiçi video-linklər xalqın diqqətinə çatdırılmışdır və lazımlı gələrsə, bir daha bunu təkrarlamaq olar.

Kitabın müəllifi gizli şəkildə “FETÖ” üzvü olaraq qalmaqdadır

Bələ olan təqdirdə, adıçəkilən kitab barədə Ə.Kərimliyə məxsus media qurumunda məlumatların verilməsi, kitabın reklam olunması isə növbəti dəfə AXC sədrinin “FETÖ” ilə bağlılığını isbatlaşmış olur. Söz yox ki, Kərimli burada bəzi sirləri gizlədib ki, biz həmin sirləri ictimai rəyin diqqətinə çatdırmaq istərdik.

Məsələn, kitabın müəllifi, jurnalist İlhami Yangın iyul hadisələrinin ardınca, istintaqa cəlb olunan onurlarla türkiyeli jurnalistlərdən biridir. Məlumatımıza görə, o, uzun müddət Gülnə yaxın media qurumlarında şəbəkə üzvü kimi çalışıb. Lakin sonradan günahını boynuna alıb, sehv etdiyini etiraf edib, aldandığını bildirib və onun barəsində istintaq işi da-

Araşdırmanı davam etdirəcəyik.

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

ADP “VIP”-lə anlaşıdı

AXCP və Müsavata qarşı yeni müxalifət birləyi yaranır

Referendumdan sonra müxalifət döşərgəsində gedən proseslərdə yeni acınacaqlı vəziyyət yaranıb. Belə ki, Azərbaycan Demokrat Partiyası ilə “Vətəndaş və İnkışaf Partiyası” arasında görüş keçirilib və təşkilat sədr-i Sərdar Cəlaloğlu ilə Əli Əliyevlə razılaşma əldə ediblər. Qəzətimizə daxil olan məlumatə görə, razılaşma ilə bağlı ADP sədri S.Cəlaloğlu deyib ki, referendumdan sonra müxalifət döşərgəsində də yeni situasiya yaradılmalıdır. Onun fikrincə, müxalifətdə yeni situasiya yaradılmırsa, köhnə situasiya vəziyyətə adekvat ola bilməz.

ADP və “VIP” kimi partiyalar döşərgədəki köhnəlik, mənəm-mənəmlik, iddia və ambisiya amillərini rədd edirlər

Göründüyü kimi, ADP sədri “yeni” və “köhnə” situasiyalar barədə fikrini bildirək, burada demek istəyib ki, müxalifətin yenilənməsinə və ənənəvi, uzun illərdir ki, eyni sözləri təkrarlayan, ictimai rəyə rəğbət qazanmayan, elektorat qitligi yaşayan müxalifətin siyasi arenadan getməsinə zərurət yaranıb. Köhnə situasiya üzrə hərəkət edən isə, məhz AXC və Müsavat partiyalarıdır. Bu baxımdan, fərqli siyasi oriyentasiyalara rəğmən, eləcə də müxalifət cinahında təmsil olunmaqla zaman-zaman hakimiyətə dialoqa da getməye hazır olduqlarını gizlətməyən ADP və “VIP” kimi partiyalar döşərgədəki köhnəlik, mənəm-mənəmlik, iddia və ambisiya amillərini redd edirlər. S.Cəlaloğlu bu müstəvidə Ə.Oliyevlə fikirlərinin uzlaşdırıldığını bildirib: “Biz razılaşmışıq ki, uzunmüddətli əməkdaşlıq yaradaq. Hər iki partiyanın müvafiq orqanları bu məsələləri müzakire edəcək. Beləcə əməkdaşlıq formatı yaranacaq. Arzu edən digər siyasi partiyalar bu uzunmüddətli əməkdaşlıq formatına qoşula biləcək”.

Sərdar Cəlaloğlu: “Gəldiyimiz qənaət budur ki, Müsavat və AXC indiki mərhələdə hər hansı bir birlik modelinə hazır deyil və ya bu barədə düşünmür”

ADP sədri müxalifət döşərgəsinin, xüsusilə, AXC və Müsavatın əldə olan real imkanlarından düzgün istifadə etməməsinə eyham vurub və qeyd edib ki, əslində, müxalifət döşərgəsində yeni integrasiya və münasib əməkdaşlıq formatı üçün geniş imkanlar var: "...ADP ilə “VIP” arasında olan əməkdaşlıq təcrübəsi göstərir ki, burada ciddi problem olmamalıdır. Lakin bu açıq format olmalıdır və arzu edənlər bu prosesdə iştirak edə bilməlidir. Açığı, biz kənardan Müsavat və AXC-nin verdiyi bəyanatları, liderlərin hərəkətlərini, davranışlarını, mitinq təcrübələrini təhlil edirik. Gəldiyimiz qənaət budur ki, Müsavat və AXC indiki mərhələdə hər hansı bir birlik modelinə hazır deyil və ya bu barədə düşünmür”.

“İdeyamızı zorla onlara diktə edə bilmərik”

Cəlaloğlu yeni müttəfiqi Ə.Oliyevin də adından danışaraq deyib ki, əslində, onlar AXC və Müsavat da daxil olmaqla, döşərgədə bütün siyasi təşkilatlara bir araya gəlmək arzusundadırlar, lakin hesab edir ki, adıçəkilən hər iki siyasi partiyaya etibar etmək də olmur. Daha dəqiq desək, həm AXC, həm də Müsavat yalnız təklikdə fəaliyyət göstərməyə üstünlük verirlər. Bu isə müxalifətin birliyinə zərər vurur: “Biz istərdik ki, AXC və Müsavat da bu formatda iştirak etsin. Yox, əgər onlar bu haqda düşünmürsə, hesab edirlərsə ki, təkəşəfə fəaliyyət aparmaq daha münasibdir, bu zaman biz ideyamızı zorla onlara diktə edə bilmerik”.

Beləliklə, partiya sədri dolayı ilə ənənəvi döşərgə partiyalarını demokratik prosesləri dəstəklediklərini deyil, əksinə, buna qarşı çıxışlarını deyib. Nəticədə, hesab etmək olar ki, ADP “VIP”-lə anlaşımaqla, reallıqda AXC və Müsavata qarşı yeni müxalifət birliliyi yaradırlar. Bu birləşmə yaradıldığı zaman ənənəvi döşərgəyə hər hansı təsirleri edəcəyini isə zaman göstərəcək.

R.RÜSTƏMOV

İnsan hüquqları və qanunun alılıyi prinsipi

Hüquqi dövlətin əsas prinsipi olan qanunun alılıyi prinsipinin kökü qədim dövrlərə gedib çıxır. Hələ eramızdan əvvəl Babil hökmdarı Xammurapi qanunlarının mahiyetini "bərabərlərin bərabərlik uğrunda bərabər mübarizəsi" təşkil edirdi. Qədim Yunanistanda yeddi müdriklərdən biri Solon da demokratik mahiyətli qanunları ilə yadda qalıb. Solon deyirdi: "Qanunların ədalətliliyini and kimi qoru". Antik Romanın ən məşhur siyasi xadimlərindən və filosoflarından biri "Dövlət haqqında", "Qanun haqqında" əsərlərin müəllifi Roma Respublikasının senatoru olmuş "Romanın atası" adını almış Siseron Mark Tuli qədim "hüquqi dövlətdə" qanunun alılıyi prinsipini irəli sürmüdü: "Hər şey qanunun hakimiyəti altında olmalıdır".

Qədim yunanlarda dövlət qanununun alılıyini təmin edən siyasi təsisat hesab edildi. Qədim yunan filosofu Heraklit deyirdi ki, xalq öz doğma divarları uğrunda döyüdüyü kimi, qanun uğrunda da döyüsməlidir. Pifagor öyrədirdi: "Qoy sənin səcdəgahın qayda-qanun olsun!" "Qayda-qanun her şeyin möüzidir". Platon israr edirdi ki, dövlət ədalətli qanunlar olan yerde mövcud ola bilər. Aristotele görə, "kim qanunun şahlılığını tələb edirse, o, şübhəsiz ki, Allahın və ağlin hökmdarlığını isteyir".

XVII-XVIII əsr Avropa liberal-demokratik fikrin nümayəndələri olan filosoflar qanunun alılıyi prinsipini yeni dövrlə uyğun şəkildə şərh etdilər. C.Lokk hüquqi dövlətin əsas əlaməti olan qanunun azadlığı eyniləşdirirdi: "Qanun olmayan yerde azadlıq ola bilməz".

Avropada hüquqi dövlətin bənisi hesab olunan Ş.Monteskoyu fikri inkişaf etdirərək, göstərir ki, azadlıq qanunlarla icazə verilən hər bir şeyi etmək hüququn dan ibarətdir. XVIII əsr Fransasında ziddiyətli siyasi xadimlərdən hesab olunan M.Robespier qanunların gücünün ədalətli olmasından asılı olduğunu diqqətə çatdırıldı: "Qanunların gücü onların təlqin etdiyi məhəbbət və hörmətən asılıdır. Bu məhəbbət və hörmət isə daxili hissiyyatdan asılıdır: onlar ne dərəcədə ədalətli və ağıllıdır".

Qanunun alılıyi prinsipi hüquqi dövlətin əsas əlaməti kimi özəksini XVIII əsr "İnsanın və Vətəndaşın Hüquqları haqqında Beyannamə"da və bu sənədin varisi olan "Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannaməsi"ndə (1948) özəksini tapmışdır.

"İnsanın və Vətəndaşın Hüquqları haqqında Beyannamə"nin 5, 6, 7 və 8-ci maddələrində qanunun alılıyi göstərilmişdir:

"Qanun yalnız cəmiyyətə zə-

rəli olan hərəkətləri qadağan etmək hüququna malikdir. Qanunla qadağan olunmayan hər şeye icazə verilir və qanunla nəzərdə tutulmayanları etmeye heç kəsi məcbur etmək olmaz.

Qanun ümumi iradənin ifadəsidir. Bütün vətəndaşlar şəxsən, yaxud nümayəndəleri vasitəsilə qanunun yaradılmasında iştirak etmək hüququna malikdir. Qanun hamı üçün olmalıdır, o, qoruyur, yaxud cəzalandırır. Bütün vətəndaşlar qanun qarşısında bərabərdirler və ona görə də qabiliyyətərinə uyğun olaraq, şəxsi keyfiyyətlərini və istedadlarını şərtləndirən fərqlərdən başqa hər hansı fərqdən asılı olmayıaraq, bütün ictimai məsəbləri, yerləri və yaxud vəzifələri tutmaq hüququna malikdirlər.

Heç kəs qanunda nəzərdə tutulandan və onun nəzərdə tutduğu prosedurlardan irəli gələnlərdən başqa, heç bir halda ittihəm edilə, saxlanıla, yaxud həbs edile bilməz. Özbaşınaqlı sorğu-sualı tutan, əmr veren, onu icra və yaxud icraya məcbur edən hər kəs cəza almalıdır; qanunun hökmü ilə çağırılmış, yaxud saxlanılmış hər bir vətəndaş ona sözsüz tabe olmalıdır; o, müqavimət göstərdiyi halda, məsuliyyət daşıyır.

Qanun yalnız ciddi və şəksiz zəruri cəzalar müəyyən etməlidir; heç kəs qanun pozuntusundan əvvəl qəbul olunmamış və xalqa elan edilməmiş, müvafiq qaydada tətbiq edilməmiş qanunla cəzalandırıla bilməz".

Ümumdünya İnsan Hüquqları Beyannamesinin 7-ci maddəsində qanunun alılıyi prinsipi təsbit edilmişdir:

"Bütün insanlar qanun qarşısında bərabərdirler və heç bir fərqliq qoyulmadan, qanun qarşısında eyni dərəcədə müdafiə olunmaq hüququna malikdirlər. Bütün insanların bu Beyannaməni pozan hər cür ayrı-seçkilikdən və belə ayrı-seçkiliyə təhriklərdən eyni dərəcədə müdafiə olunmaq hüququ vardır".

Qarşısına hüquqi dövlət quruluşunu məqsəd qoymuş Azərbaycan Respublikası bu sahədə qanunun alılıyi prinsipini ən zəruri amil hesab etdi.

Azərbaycan Milli Məclisinin sədr müavini Z.Əsgərov düzgün olaraq hüquqi dövlətin bu prinsipin xüsusi əhəmiyyətini göstərir.

Hüquqi dövlət quruluşu prosesində qanunçuluq prinsipi xüsusi əhəmiyyəti ilə seçilir. "...Azərbaycan Respublikasında Konstitusiyanın pozulmasına, qanunun pozulmasına yol verilməməlidir". Bu sözlərlə qanunçuluq prinsipinin əsas mahiyəti kifayət qədər açıqlanmışdır. Qanunçuluq hər kəs tərefindən normativ-hüquqi aktların dəqiq və dönmədən əməl olunmasına və həyata keçirilməsində ifade olunan hüquqi rejimdir.

Qanunçuluq, əsasən, aşağıdakı məsələləri özündə ehtiva

edir:

- 1) qanunların və digər normativ-hüquqi aktların qəbul edilməsi;
- 2) qanunların icra edilməsi və onlara əməl olunması;
- 3) qanunların icrasına nəzarətin həyata keçirilməsi.

Bir çox hüquq ədəbiyyatlarında qanunların qəbul edilməsi qanunçuluq prinsipi ilə əhatə olunmur və o, bu prinsipdən ayrı izah edilir. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin son on ilində hüquqi dövlət quruculuğu prosesində doğan təcrübə onu göstərir ki, qanunların və digər normativ-hüquqi aktların qəbul edilməsi qanunçuluğun əsas tərkib hissəsi olub, onunla üzvi surətdə bağlıdır. Müstəqillik əldə edildikdən sonra milli maraqların qorunması dövlətin başlıca vəzifələrindən biri olmuşdur. Bu sahədə qanunçuluğun təmin edilməsi Azərbaycan Respublikasının ilk Milli Konstitusiyasının, daha sonra isə "Milli Təhlükəsizlik haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarının qəbul edilməsinə gətirib çıxarmışdır. Bu qanunlar qəbul edilmədiyi vaxtda belə ayrı-ayrı normativ-hüquqi aktlarda öz əksini tapmış milli maraqlar qanunçuluğun tesiri altında idi. Lakin qanunçuluğun təsir qüvvəsi xüsusi xarakter daşıyan müvafiq normativ-hüquqi aktların qəbul edilməsini şərtləndirir.

Beleliklə, qanunçuluq normativ-hüquqi tənzimlənməsinə ehtiyac duyulan ictimai münasibətlərin aşkar edilməsi və hüquqi görkəmə salınması prosesini də ehtiva edən siyasi-hüquqi prosesdir.

Qanunların icrası üzərində nəzarət dövlət hakimiyəti orqanlarının təkcə qanunların icrasına deyil, həm də bu icra üzərində nəzarətə əsaslanan fəaliyyətdən təpircə. Qanunçuluğun məzmununa dövlət orqanlarının yalnız vəzifələrə əməl etməsi və onların icrası deyil, həm də qanunların yerinə yetirilməsi üzərində nəzarət daşıldır. Hüquqi dövlət quruluşunda qanunun alılıyi prinsipinin gerçəkləşməsi uğrunda Ulu Öndər Heydər Əliyevin əvəzsiz xidmətləri olmuşdur. Yeni Azərbaycan Partiyasının Nizamnaməsinin 2-ci maddəsində Heydər Əliyev partiya qarşısında aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirməyi vacib sayırırdı:

- Müstəqil, demokratik, hüquqi, dünyəvi və sosial yönümlü dövlətin qurulması naminə birgə səyə göstərmək istəyən Azərbaycan vətəndaşlarını öz etrafında birləşdirmək və partiya işinə cəlb etmek;

- Peşəkar idarəetmə və demokratik prinsiplər əsasında dövlət qurulduğunu inkişaf etdirmək, siyasi, hüquqi, iqtisadi və sosial islahatları dərinləşdirmək üçün əsaslı təkliflər, programlar və platformalar hazırlanmaq;

- Qanunçuluğa hamiliqlə hərəkət edilməsi, qanunların icrasının dövnədən təmin edilməsi,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

ictimai həyatın bütün sahələrinin demokratikləşdirilməsi məqsədi
lə geniş siyasi fəaliyyət göstərəmək.

Heydər Əliyev hüquqi dövlət qurulduğu zamanı tarixi - milli ənənələrə səykənməklə yanaşı, dünya təcrübəsindən demokratik prinsiplərden bəhrələnməyi də əsas şərt sayırdı. Heydər Əliyev hüquqi dövlətin aşağıdakı əsas prinsiplərinin gerçəkləşməsini təmin etdi: 1. Qanunun alılıyi prinsipi. 2. Vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının reallığı prinsipi. 3. Dövlətin və şəxsin qarşılıqlı cavabdehliyi prinsipi. 4. Hakimiyətin qanunverici, icraedici və məhkəmə hakimiyətinə bölməsi prinsipi. 5. Qanunların yerinə yetirilməsinə məhkəmə, prokuror nəzəreti, arbitraj nəzərəti həyata keçirilməsi və s. Demokratik-hüquqi dövlətin gerçəkləşməsi hamar, sadə proses deyil, olduqca mürəkkəb və ziddiyətli prosesdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev ona görə yaradıcı dövlət başçısı hesab edilir ki, "O, hətta ən mükəmməl demokratiya modellərinin belə qondarma transplantasiyasını inkar edərək, Azərbaycanın milli mentalitetinə və dövlətçilik ənənələrinə söykənən canlı demokratik rejim qurmaq yolu seçmişdir". Heydər Əliyev hüquqi dövləti demokratiya ilə vəhdətdə götürür. Onun dövlətçilik konsepsiyasına görə demokratiyaya əsas-

lanmayan hüquqi dövlət dünyaya ineqrasiya oluna bilməz. Ümumdünya inkışafından geri qalar, tecrid oluna bilər. Ulu Öndər demokratiyanın aşağıdakı prinsiplər üzərində qurula biləcəyini xüsusi əzmələrə əmək dəvəti: 1. Demokratiya qanunun alılıyinə əsaslanmalıdır. 2. Demokratiyanı dərk olunmuş zəruret kimi qəbul etmək lazımdır. 3. Demokratiya xalq hakimiyəti təsisatlarının yaradılmasını və onlara hörmətə yanaşılması əsasında gerçəkləşə bilər. 4. Demokratiyaya mürəkkəb ziddiyətli proses kimi baxılmalıdır. 5. Demokratiya xalqın mənafəyi naminə həyata keçirilməlidir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin layiqli varisi, ölkə Prezidenti İlham Əliyev qanunun alılıyi başlıca şərtidir. Biz hüquqi dövlət qururuq və qanun hamı üçün qanun olmalıdır. İstər o, adı vətəndaş olsun, nazir olsun, ya-xud da siyasetçi olsun. Ona görə bütün bu məsələlərə həmin prizmadan yanaşmaq lazımdır. Gələcəkdə də əgər kimse Azərbaycanda qanunazidd hərəkətlər edərsə, şübhəsiz ki, bunun da qarşısı alınacaqdır. Qanun hamı üçün eyni olmalıdır".

Heydər Əliyev hüquqi dövləti demokratiya ilə vəhdətdə götürür. Onun dövlətçilik konsepsiyasına görə demokratiyaya əsas-

Vahid Əmərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Ariqlamaq xərçəngin inkişaf riskini azaldır?

Alimlərin son tədqiqatları göstərib ki, ariqlama xərçəngle bağlı olan zülalların səviyyesini azaltmağa kömək edir. "Trkterra.ru" saytı xəbər verir ki, çəki itirmək müxtəlif onkoloji xəstəliklərə yoluxma riskini 20 faiz azaldır. Bədən çəkisinin azalması bir çox xəstəliklər,

o cümlədən xərçəng və diabetə təsir göstərir. Barəsində söz açılan zülallar angiogenesisdə, yeni organizmdə yeni qan damalarının yaranması prosesində iştirak edir. Bu da xərçəng hüceyrələrinin artmasında və çoxalmasında mühüm rol oynayır. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, VEGF, PAI-1 və PEDF zülalları qan damalarının sayının artması ilə bağlıdır. Bədən çəkisinin azalması bu zülalların miqdarının azalmasından asılıdır. İnsanın çəkisi azaldıqca, bu zülalların da səviyyəsi aşağı düşür. Bununla bərabər, ekspertlər xərçəngin meydana gəlməsinə məhz zülalların səbəb olmasına əmin deyillər. Ola bil-sin ki, onlar sadəcə şisənin inkişafı üçün əlverişli mühit yaradır.

Alımların fikrincə əl yumaq zərərlə ola bilər

ABŞ-in Oregon Universitetinin alımları belə hesab edirlər ki, əllerin müntəzəm sürətdə antibakteriyal sabunla yuyulması superbakteriyaların əməle gəlməsinə getirib çıxarı. "Svop"

saytı xəbər verir ki, mütəxəssislər idman zalının, su hovuzunun, ofis və camaşırhananın olduğu idman kompleksindən toz və tər nümunələri götürüb tədqiq ediblər. Götürülmüş nümunələrdə antibiotik və digər dərman vasitələrinə qarşı heç bir reaksiya verməyən superbakteriyalar aşkar olunub. Tədqiqatın müəllifləri belə nəticəyə gəliblər ki, bu cür organizmlərin meydana gəlməsi "təkamül"ə oxşar halla bağlıdır. Mütəxəssislərin fikrincə, bakteriyalar hər dəfə sabunla təmasda olduğda özlərinə zəruri olan immunitet qazanıblar. Ekspertlərin sözlərinə görə, mikroblara qarşı daha güclü antibiotiklər tətbiq etdikdə, onların bu cür maddələrdən müdafiə qabiliyyəti yalnız yüksəlir. Qeyd edək ki, hazırda superbakteriyaların yaymasına səbəb kosmetika, diş məcunu və şampunlarda istifadə olunan triklozan, etil, metil və sair kimi maddələrdir.

ELAN

"AZSİĞORTA" ASC-yə məxsus bütün növ siğorta haqları üçün ENŞ serialı 173055, 265999, 276901-276910, 185486, 151999, 128950, 150896, 271741, 121491, 126507, 126517, 126534, 126537, 126546, 126557, 126744, 126773, 153151, 153155, 168053, 185267, 185317, 220377, 251564 sayılı və DFM/2 serialı 564929, 564932, 563987 sayılı qəbzlər, "Avtonəqliyyat vasitələri sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sigortası" üzrə AE serialı 568669, 328172 sayılı və "Daşınmaz əmlakın icbari sigortası" üzrə BA serialı 596876, 539320, 539695 sayılı şəhadətnamələr etibarsız hesab edilsin.

"OBO BETTERMANN" MMC-nin 1501332361 nömrəli VÖEN nizamnaməsi və Dəmir Banka məxsus çek kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Tovuz Rayon Torpaq Şöbəsi tərəfindən 1997-ci il 14 noyabr tarixli 13 nömrəli qərarla İsmayılov Musa Abbas oğluna verilmiş 0,76 hektar torpaq sahəsinin sənədi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (ADPU) Filologiya fakültəsinin II kurs tələbəsi Mustafazadə Sevinc Fədai qızına məxsus tələbə bileyti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son səhifə

30 sentyabr

"Qəbələ" "Maynts" a uduzdu

Sentyabrın 29-da "Qəbələ" komandası UEFA Avropa Liqasının qrup mərhələsinin ikinci turunda Almaniyanın "Maynts" klubunu qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, təmsilimiz "8-ci kilometr" qəsəbə stadionunda keçirilən görüş qonaqların 3:2 hesablı qələbəsi ilə başa çatıb.

Oyunda hesabı "Maynts" komandası açıb. Matçın 41-ci dəqiqəsində Yoşinori Muto "Qəbələ"nin qapısına yol tapıb - 0:1. Komandalar fasileyə bu hesabla yollarıb. "Qəbələ" matçın ikinci hissəsinə süretli hücumla başlayıb və 57-ci dəqiqədə isteyinə çatıb. Ruslan Qurbanov 11 metrlik cərimə zərbəsinə dəqiq yerinə yetirib - 1:1. Beş dəqiqə sonra Sergey Zenyov baxımlı zərbə ilə "Qəbələ"ni hesabda ireli çıxarıb - 2:1. Lakin "Maynts" 68-ci dəqiqədə Con Kordobanın qolu ile hesabı bərabərləşdirib - 2:2. Oyunun 78-ci dəqiqəsində isə "Qəbələ"ni eks-hücumda "yaxalayan" qonaqlar Levin Mete Öztunalının qolu ile oyunda son nöqtəni qoyublar 2:3. "Qəbələ"nin cəhdlərinə baxmayaraq, qalan dəqiqələrdə oyunda qol olmayıb və görüş bu hesabla da başa çatıb. Qeyd edək ki, "Qəbələ" - "Maynts" matçını UEFA-nın prezidenti Aleksander Çeferin də izləyib.

Venger təəccübləndi: "İngiltərə millisi?"

Arşenal"ın fransız baş məşqçisi Arsen Venger İngiltərə millisiçi çalışdıracaqı haqda iddialara münasibet bildirib. Qol.az-in Britaniya mətbuatına istinadən yadıdığı xəbəre görə, o, mövsümün sonuna kimi London klubunda işləcəyini deyib: "İngiltərə millisi? İngiltərə Futbol Federasiyasının mənə marağına görə sevinirəm. Ancaq mənim üçün prioritət məsələ "Arsenal"dakı işimdir. Bu mövsümün sonuna qədər yüz faiz hazırlı iş yerimdə qalacağam". Qeyd edək ki, "Arsenal"ın A.Vengerə iki illik yeni müqavilə təklif edəcəyi iddia olunur.

Rusiya və Argentina futbalçıları dünya çempionatının finalında

Kolumbiyada keçirilən futbal üzrə dünya çempionatının finalçıları müəyyənləşib. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu, yarımfinalda Portuqaliyaya 5:2 hesabı ilə qalib gələn Argentina millisidir. Həlleddi görüşdə cənubi amerikalıların rəqibi Rusiya olacaq. Qarşılaşma oktyabrın 1-də Bakı vaxtı ilə saat 23:30-da başlayacaq. Qeyd edək ki, Portuqaliya dördüncü finalda Azərbaycan yığmasını, Rusiya isə yarımfinalda İrlandan üstün olub. Üçüncü yer uğrunda görüşdə Portuqaliya ilə İran milliləri üz-üzə gələcək.

Yekaterina Jidkova yeni mövsümde "Azərreyl"in şərəfini qoruyacaq

Azərbaycan millisinin voleybolçusu Yekaterina Jidkova yeni mövsümde "Azərreyl"in şərəfini qoruyaçaq. AZƏRTAC xəbər verir ki, "Azəryol"dan sabiq klubuna transfer olunan Y.Jidkova ilə birillik müqavilə imzalanıb. Son mövsümlerde yığmada da oyununu artırın voleybolçunun yeni mövsümde esas heyət üzvü olacağı gözlənilir. "Azərreyl" Y.Jidkovadan evvel Aynur Kərimova, Ceyran Əliyeva, Şəfaqət Həbibova (hamisi Azərbaycan), Edina Dobi (Macaristan) və Malika Kanzonq (Tailand) ilə müqavilə imzalayıb. Bakı təmsilçisi, həmçinin yığmamızın digər üzvləri Ayşən Abduləzimova və Anastasiya Qurbanovanı, amerikalı Marten Bettendorf, kenyalı Mersi Moim və serbiyalı Danitsa Radenkoviç transfer edib, Valeriya Məmmədova ilə müqaviləni uzadıb.

Kriştiano Ronaldo: "Məşqçi olmaq istəmirəm"

Portuqaliya millisinin və "Real"ın hücumcusu Kriştiano Ronaldo karyerasını bitirdikdən sonra məşqçi olmaq ehtimalını qiymətləndirib. Qol.az-in "AS" qəzetinə istinadən yadıdığı xəbəre görə, o deyib ki, məşqçi olmaq barədə bəzən özlüyündə düşünür: "Götür-qoy edirəm. Hazırda məşqçi olmaq istəmirəm. Bir neçə ildən sonra insanlar məndən yaxşı baş məşqçi olacağımı deyəcəklər. Ancaq məşqçilik çətin işdir. Hazırda sadəcə öz oyunum barədə düşünürəm. Gələcəkdə nə olacağını kimse bilmir. 5-7 ildən sonra fikrimi dəyişərək məşqçilik etməyim mümkünür".

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**